

GLAS

umirovljenika

Glasilo Sindikata umirovljenika Hrvatske

Broj 252

ISSN 1849-7837 // Zagreb, prosinac 2017. // Godina XXIII.

Sretna nam Nova Godina!

*Svuda gužva oko kontejnera,
Ponajviše kada sumrak pada,
Svima nam je potrebna večera.
I siromah večeri se nada.*

(Ivica Spionjak, Slavonski Šamac)

- ✓ Nema ni božićnice za umirovljenike....tu privilegiju imamo samo kad su izbori. Šteta da izbori nisu svake godine (*Dra-gica Smoljo Čačulović, Slavonski Brod*)
- ✓ Teška je sramota posezanje iz radničkih mirovina koje su davno zarađene, otimati novac i davati onima koji tu nisu dali ni kunu, niti lipu. Mirovine branitelja, partizana, domobrana itd. trebaju ići iz državnog proračuna. Zbog istih mi umirovljenici imamo prosjek cijelog radnog staza od jedva 35%. Mi zaradili, a oni troše. Sramota. I ne možemo im ništa. Povlašteni su i zaštićeni bolje od bijelih polarnih medvjeda. Dao im Bog da jednog dana oni dožive Božić bez kruha. (*Spomenka Adamović, Slavonski Brod*)
- ✓ Poštovani, pitamo se mi koji dobivamo naknadu od 1.200 kn za nezaposlene kako je nama, niti božićnica, a kamoli da nas se tko sjeti. Zar mi koji smo radili 30 i više godina sada dok čekamo mirovinu na burzi, nemamo ni za život. Sramota za našu vladu jer nas je ostavila da kopamo po kontejnerima....i Božić čekamo bez jela. (*Trezika Bešvir, Zagreb*)
- ✓ Ja sam protiv da se povećaju mirovine! Meni je mirovina mala, jer sam morao ići u invalidsku mirovinu pošto mi je 5 x operirana kralježnica. Sad zadnji put kad su usklađivali mirovinu, meni su podigli 7 kuna i 15 lipa. To meni ne treba. Neka pripoje na Plenkovićevu plaću. Nekima dižu mirovine za 2.500 kn a nekima 7,15 kn. (*Geza Lakatos, Zmajevac*)
- ✓ Oni ne shvaćaju da će i oni jednog dana biti umirovljenici i neće biti na vlasti pa se i njihov status može promijeniti. Ništa nije vječno pa ni vlast. (*Stjepan Marinić, Zagreb*)
- ✓ Ne znam kako natjerati vladu da shvati da radi masovno ubijanje umirovljenika koji imaju mirovine ispod socijalnog minimuma. Ubijaju nas onako zločinački i nadam se da će i njima netko suditi za zločin. (*Marica Dominović, Valpovo*)
- ✓ Mi nemamo državu jednakih, već jednakijih, podobnih i pohlepni spram obezvrijeđenih. Ovo ni najcrnji neprijatelj nije radio što su nama naši napravili. Ovo je tragedija većine građana RH. (*Milica Sučić, Split*)
- ✓ Mi bi sada nakon 40 godina punog staža trebali barem spavati mirno i živjeti dostojno čovjeka. Nije stvar samo u veličini mirovine, već i u odnosu prema nama. Mi po zakonima vrijedimo manje od psa. Ako je pas napušten i luta, kazna je 15.000 kn. Ako starija osoba bude zanemarivana, kazna je 10.000 kn. Eto, to boli. (*Zoja Zorić, Zagreb*)

Prosvjed protiv siromaštva starijih osoba – tematska stranica Sindikata umirovljenika Hrvatske

**SVIM
UMIROVLJENICIMA
I STARIJIM
OSOBAAMA ŽELIMO
ČESTIT BOŽIĆ
I SRETNU NOVU
GODINU**

U OVOM BROJU:

**OTVORENO PISMO
PREDSJEDNIKU VLADE**
**“Imate za sve, samo ne za
siromašne umirovljenike”**

BRANITELJI I RADNICI
**Križne postaje
braniteljskih mirovina**

OVRHE NAD BAKAMA I DJEDOVIMA
Alimentacija pod stare dane

**VODIČ ZA SOCIJALNA PRAVA
STARIJIH OSOBA**

Vodič HZZO-a

info.HZMO

Poštarina plaćena HP-u d.d. u sortirnici 10200 Zagreb

SINDIKAT UMIROVLJENIKA HRVATSKE UPUTIO OTVORENO PISMO PREDsjedNIKU VLADE ANDREJU PLENKOVIĆU

„Premijeru, imate za sve, samo ne za siromašne umirovljenike i starije osobe!“

„Ove godine, premijeru Plenković, riječju i djelom pokazali ste koje su skupine u fokusu vašeg interesa. Tako su mirovine po posebnim propisima porasle za 10 posto, od 1.250 kuna povećanja za saborske zastupnike, do 2.500 kuna za umirovljenike s najvišim mirovinama.

Početak godine kroz poreznu reformu podigli ste samo mirovine veće od 6.300 kuna, i to za šest do 3.500 kuna, dok ste onih 600.000 umirovljenika koji imaju mirovine ispod hrvatske linije siromaštva, opet previdjeli. To Vam se i moglo omaknuti, da isti princip niste nastavili i kasnije.

Onda ste odlučili da se hitno moraju povećati i proširiti prava svim braniteljima, od kojih je veći dio doista živio od socijalne pomoći, ali ste pri tom skratili potreban staž za umirovljenje i usvojili brojne nove beneficije, čineći to bez potrebne transparentnosti. I opet ste zaboravili one koji su izgradili tvornice, škole, ceste..., sve ono što su branitelji imali čast braniti.

Radosno ste podržali da se iz hrvatskog radničkog fonda (od povrata dijela mirovina iz zemalja bivše Jugoslavije) isplate dugovanja i povećaju mirovine za 6.800 pripadnika Hrvatskog vijeća obrane, jer ste to obećali jednom zastupniku za njegov glas ili naprosto zato što su vam i oni prioritetniji od siromašnih hrvatskih umirovljenika.

Sad ste i za novi glas za proračun u radnički mirovinski fond „udomili“ 3.860 štediša iz bankrotiranog privatnog mirovinskog fonda „Royal“, iako ste to trebali pokriti iz troškova posebne namjene, jer je riječ o prevarenim radnicima od strane privatnog vlasnika, čiju ste imovinu mogli oduzeti. Odluka teška 45 milijuna kuna godišnje.

Pozdravljamo što ste odlučili podići bruto minimalnu mirovinu za 5 posto, ali ste pri tom ignorirali zahtjeve umirovljeničkih udruga da se i umirovljenicima uvede minimalna mirovina u visini od 50 posto minimalne bruto plaće. Njih ste ostavili da i dalje skupljaju boce i žive u bijedi, naglasivši tek da ćete im podići mirovine za 2 posto. Pri tom ste pogrešno naveli da je riječ o povišenju mirovina, iako je samo riječ o redovitom usklađivanju prema lošem zakonskom rješenju usvojenom još od Kukuriku vlade. Čak ni model usklađivanja niste prihvatili poboljšati, pa su tako nove mirovine potonule na samo 36 posto prosječne neto plaće. Najniže u regiji, na dnu u Europskoj uniji.

Svjesni ste, kažete, siromaštva starijih, onih koji preživljavaju sakupljanjem boca i prehranjivanjem iz kanti za smeće, no Vi ste ove godine otvorili javnu kuhinju u Mostaru, a ne u Zagrebu. Drago nam je da je Hrvatska uz svoj narod u Hercegovini, ali nam nije drago da kao premijer Hrvatske niste uz svoje siromašne umirovljenike i starije osobe koji jedva preživljavaju u Hrvatskoj. Ili ih ne vidite i ne čujete, ili ih ne prepoznajete kao svoju glasačku mašineriju, jer biste im u protivnom dali makar simboličnu božićnicu uz ove posne blagdane.

Zato, premijeru, probudite se i hitno uvedite brane protiv siromaštva – minimalnu mirovinu u visini od 50 posto bruto minimalne plaće i model usklađivanja u 100-postotnom iznosu povoljnijeg indeksa. Ako mislite čekati sveobuhvatnu miro-

vinsku reformu do kraja iduće godine, mnogi će pomrijeti, a drugi će na cestu“, piše u priopćenju koje je 5. prosinca premijeru uputio Sindikat umirovljenika Hrvatske kao svojevrsan božićni apel.

„I o pticama pjevicama se raspravlja u Saboru, samo ne o najvećoj skupini ugroženog starijeg stanovništva“, naglasio je predsjednik Nacionalnog vijeća Ante Gavranović

Tek nakon prosvjeda umirovljenika u šest hrvatskih gradova započelo je radom Nacionalno vijeće za umirovljenike i starije osobe, koje je do tada praktički godinu dana mirovalo. Prva radna sjednica održana je tjedan dana nakon prosvjeda, a na njoj je kraće vrijeme boravio i ministar rada i mirovinskog sustava, kao i tek izabrana državna tajnica za mirovinski sustav Majda Burić, te novoimenovana pomoćnica ministra rada i mirovinskog sustava Melita Čičak. Na sjednici, koja je prošla uz stanovite napetosti, raspravljano je o zahtjevima

Sindikata umirovljenika Hrvatske, dok su predstavnici Matice umirovljenika istupili s različitim prioritetima.

Kako se sukladno Sporazumu o osnutku Nacionalnog vijeća izriječno naglašava potreba da umirovljeničke udruge uoči sjednica usuglase svoja stajališta, te je takav obvezni postupak usuglašavanja predviđen i Sporazumom Matice umirovljenika i SUH-a od ožujka 2016., bilo je za očekivati da će se barem za 3. sjednicu Nacionalnog vijeća provesti potrebno obvezno usklađivanje mišljenja. Na žalost, unatoč pokušaju predsjednika Nacionalnog vijeća Ante Gavranovića, te suglasnosti Sindikata, Matica je pismeno odgovorila kako su spriječeni te su dostavili samo dva usuglašena zahtjeva, jedan za usklađivanje mirovina po novoj varijabilnoj formuli i drugi za promjenu modela obiteljske mirovine. K tome, ministar i njegova državna tajnica bili su spriječeni sudjelovati.

Takva je uvertira predodredila početak i tijek 3. sjednice Nacionalnog vijeća, održane 1. prosinca 2017., jer je iz točke o raspravi o materijalima pripremljenima sukladno zaključcima prethodne sjednice morala biti otklonjena točka o prijedlogu za isplatu 100 kuna i 6 posto mirovine umirovljenima nakon 1999. godine, pošto o istom nije postignuto suglasje niti je bilo predmetom rasprave. Iako se o tome nije raspravljalo, posve je jasno iz pripremljenih računica da Ministarstvo rada i mirovinskog sustava ne misli podržati takve izmjene.

Kad je riječ o ukidanju dodatnog zdravstvenog doprinosa, sudeći prema izjavama predstavnika Ministarstva zdravstva i HZZO-a niti 2018. godine nije predviđeno njegovo ukidanje, ali je prihvaćen zahtjev SUH-a da se zatraži mišljenje o promjeni načina obračuna tog doprinosa.

Nadalje, u vrlo burnoj dvosatnoj raspravi svi s umirovljeničke strane su zatražili hitnu izmjenu modela usklađivanja mirovina na način da se obračunava u stopostotnom iznosu povoljnijeg indeksa (prema rastu plaća). Predstavnici od strane Vlade su uporno ponavljali kako će se u drugom kvartalu sljedeće godine raditi reforma mirovinskog sustava, pa tek tada može biti riječi o promjenama, na što je sam predsjednik Nacionalnog vijeća Ante Gavranović najavio svoj odlazak na razgovor kod premijera i otvoreno pismo javnosti o zapostavljanju umirovljeničke populacije u uvjetima rastućeg siromaštva. „I o

pticama pjevicama se raspravlja u Saboru, samo ne o najvećoj skupini, ugroženog starijeg stanovništva“, zaključio je Gavranović. Jasna A. Petrović je pak rekla kako se čini potrebnim postaviti kamp kućice ispred Ministarstva, da bi se išta u vezi umirovljenika ozbiljnije razmotrilo.

Predstavnici četiri nazočna ministarstva su na kraju iznijeli popis zakonskih prijedloga koji se planiraju uvrstiti u proceduru do kraja ove i početkom sljedeće godine.

POSLEDNJI POZDRAV

Juraj Ivanković, počasni predsjednik SUH-a

Juraj Ivanković, osnivač, prvi i počasni predsjednik Sindikata umirovljenika Hrvatske, preminuo je 5. prosinca 2017. u Domu za starije osobe Maksimir u Zagrebu, a obitelj ga je pokopala u uskom krugu 7. prosinca na sisačkom groblju Viktorovac. Žao nam je što predstavnici SUH-a, njegovog „djete-ta“ i misije, nisu imali priliku ispratiti ga na konačni počinak.

Jurica je još 26. listopada namjeravao doći na 17. svečanu skupštinu SUH-a u povodu 25. obljetnice osnutka te umirovljeničke udruge osnovane u kolovozu 1992., koju je vodio kao prvi predsjednik sve do 2000. godine. No u posljednji trenutak je javio kako nema snage doći preuzeti nagradu i družiti se sa svojom udrugom.

Važno je napomenuti kako je upravo Ivanković udario borbene temelje Sindikata umirovljenika, koji se od svog osnutka gorljivo zalaže za poboljšanje prava umirovljenika i starijih osoba, te ga ujedno i uveo u „europsku obitelj“, točnije u članstvo FERPA-e (Europske federacije umirovljenika i starijih osoba).

Za taj svoj predani rad je višestruko nagrađivan. Na 17. skupštini SUH-a ove godine dodijeljena mu je Nagrada SUH-a za životno djelo, a u povodu 20. obljetnice odlikovan je Redom Hrvatskog pletera za osobit doprinos i ostvarene uspjehe u obrani i promicanju socijalnih, radnih, zdravstvenih i drugih prava umirovljenika i starijih osoba. Prethodno je za svoj pedagoški rad nagrađen Nagradom „Ivan Filipović“ za unapređenje pedagoške teorije i prakse.

Jurica, nedostajat će tvoji česti pozivi, prijedlozi, ideje, upozorenja.

Počivao u miru, prijatelju.

Križne postaje braniteljskih mirovina

Nakon što je Hrvatski sabor 30. studenog 2017. prihvatio novi Zakon o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji, braniteljima se bitno proširuju prava u odnosu na postojeća rješenja. Za njegovu provedbu, u resornom ministarstvu za 2018. godinu potrebno je osigurati dodatnih 219,2 milijuna kuna za Ministarstvo hrvatskih branitelja, što u odnosu na sredstva osigurana u 2017. godini predstavlja povećanje od 44,5 milijuna kuna, dok se odredbama novog zakona u Ministarstvu rada i mirovinskog sustava, taj iznos podiže za dodatna 64 milijuna kuna. U stvarnosti će to biti i puno veći ceh.

Zakon je podržalo 93 zastupnika, protiv je bilo 15, a suzdržanih troje. Od više od 20 amandmana odbijeni su svi oporbeni, osim jednog Neovisnih za Hrvatsku.

Eto koje su najvažnije promjene koje donosi zakon:

1. Zakon **izjednačuje mirovinska prava hrvatskih branitelja i pripadnika HVO-a**, paravojne organizacije u Bosni i Hercegovini, koju je dijelom kontrolirao hrvatski vojno-politički vrh. U obrazloženju stoji da će, za razliku od prijašnjeg zakona koji predviđa da će prava pripadnika HVO-a biti regulirana međudržavnim sporazumom sa susjednom zemljom, ovim zakonom biti detaljno regulirana prava pripadnika HVO-a i članova njihovih obitelji.

2. Zakonom se, nadalje, **smanjuje dobna granica za odlazak u starosnu mirovinu**, a ovisit će o broju dana sudjelovanja u obrani Hrvatske u borbenom sektoru. Naime, dobna granica za stjecanje prava na starosnu mirovinu snižava se za četiri mjeseca ako su sudjelovali od sto dana do pet mjeseci ili po jedan mjesec za svaki mjesec ako su sudjelovali više od pet mjeseci. Sukladno Zakonu, prijevremena starosna mirovina određuje se tako da se polazni faktor za starosnu mirovinu smanjuje za svaki mjesec prije navršenih godina života osiguranika propisanih za stjecanje prava na starosnu mirovinu. U trenutku kada svojim reformskim planom Vlada misli ubrzati primjenu dobi od 67 godina za stjecanje starosne mirovine, pa čak ima i rasprava o 70 i više godina, braniteljima se skraćuje dobni uvjet za odlazak u starosnu mirovinu i time se stvara jedna nova privilegirana skupina, i to u potpunosti suprotno prijedlozima Europske komisije.

3. K tome, dok 200.000 umirovljenika iz rada imaju mirovine ispod 1.000 kuna, a Vlada odbija pregovore o uvođenju minimalne mirovine za tu kategoriju umirovljenika, za branitelje se **povećava i iznos najniže mirovine**, također ovisno o broju dana sudjelovanja u ratu.

4. Isto tako, novi zakon **omogućava zaposlenje branitelja, korisnika starosne i invalidske mirovine**, bez da im se pritom obustave mirovine, dok je umirovljenicima iz rada to pravo bitno suženo i praktički omogućeno samo starosnim umirovljenicima koji imaju napunjenih 65 godina.

5. Novi zakon donosi novosti i u vezi zapošljavanja braniteljske populacije. Tako će **branitelji imati još veće pravo prednosti pri zapošljavanju** nego je to bio slučaj do sada kada su pri pojedinim natjecanjima imali prednost. Uvodi se i porezna olakšica za poslodavce koji zaposle djecu smrtno stradalih ili nestalih branitelja. Takvi poslodavci će morati plaćati samo doprinose za mirovinsko.

6. Novim zakonom uvodi se **naknada za nezaposlene branitelje i njihove obitelji**, koja zamjenjuje nekadašnju opskrbninu, a iznos naknade ovisi o broju dana provedenih u ratu.

7. Novost je i **povećanje osobnih bodova branitelja za izračun mirovine: od 0.5 do 30 posto**, ovisno o vremenu sudjelovanja u ratu. Utvrđene su i nove bodovne vrijednosti za odlazak u mirovinu **za hrvatske ratne vojne invalide** od 0,5 do 8 posto. Također, osobni bodovi povećani su i **za izračun obiteljske mirovine**.

8. Djeca nezaposlenih branitelja **ubuduće će imati pravo na školski topli obrok**, a u nadležnost Ministarstva hrvatskih branitelja vraća se **pravo na besplatne udžbenike**. Isto tako, djeca branitelja ostvarivat će i **dodatne prednosti** što se tiče prava na smještaj u učeničke i studentske domove.

9. **Pravo na psihosocijalnu pomoć ostvaruju branitelji te članovi njihovih obitelji**, kao i članovi obitelji poginulog ili nestalog branitelja. Radi se o individualnim ili grupnim savjetovanjima ili kriznim intervencijama u slučaju potrebe. Za ovu mjeru također će biti zaduženo Ministarstvo branitelja, a za to će angažirati i dodatne honorarne suradnike centara za psihosocijalnu pomoć.

10. Nadalje, u članku 37. Zakona, stoji kako se hrvatskim braniteljima i korisnicima **prava na vojnu invalidsku mirovinu zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti to pravo po službenoj dužnosti prevodi na starosnu mirovinu** u jednakom iznosu, s time da taj iznos **ne može biti niži od najniže mirovine**.

11. Sukladno članku 49., bit će određena **najniža mirovina za sve branitelje koji imaju manje od toga**, pod uvjetom da su u borbenom sektoru proveli najmanje sto dana. A ta najniža braniteljska mirovina određuje će biti zapravo minimalna mirovina koja će iznositi **45% prosječne neto plaće** (sada 2.540 kn!). Uz to, korisnici najniže starosne mirovine za vrijeme zaposlenja do polovice punog radnog vremena imaju pravo na svoju starosnu mirovinu, dok će im se nakon prestanka zaposlenja ponovno odrediti najniža starosna mirovina, ukoliko bi im to bilo povoljnije. Korisnici najniže invalidske mirovine kojima je utvrđen djelomični gubitak radne nesposobnosti prouzročen djelomice ili u cijelosti kao posljedica

sudjelovanja u obrani, za vrijeme zaposlenja ili obavljanja djelatnosti na temelju koje postoji obveza na osiguranje imaju pravo na svoju invalidsku mirovinu.

12. Članak 55. Zakona dotiče se staža u dvostrukom trajanju; braniteljima koji su za vrijeme sudjelovanja u obrani bili zaposleni ili im se staž osiguranja za to vrijeme računao po drugoj osnovi, **vrijeme sudjelovanja u obrani računa se kao staž osiguranja u dvostrukom trajanju** kao uvjet za stjecanje prava i određivanje iznosa mirovine. Branitelji koji nisu zaposleni ili nisu ostvarivali staž osiguranja po drugoj osnovi, vrijeme sudjelovanja u obrani računa se kao poseban staž u dvostrukom trajanju sukladno propisima o obrani, **bez obzira je li za to razdoblje uplaćen doprinos za mirovinsko osiguranje.**

13. Stiže i ekipa novih korisnika: uz **prošireni broj pripadnika HVO** koji su stekli prava po ovom zakonu, dobit će ih i **pripadnici Narodne zaštite**, ali i novi branitelji koji se do sada nisu registrirali kao branitelji ili invalidi, a sve to neće biti transparentno u javnosti jer se registar branitelja miče s internetskih stranica i iz javnost.

14. Četrnaeste postaje nema, jer su u smrti svi isti.

Zakon podijelio građane

I dok premijer Plenković brani novi zakon ističući kako nema razloga za zabrinutost da bi novi zakon o braniteljima predstavljao rizik za rashodovnu stranu proračuna, odnosno, kako je sve u skladu s procjenom financijskog učinka toga zakona, novi je zakon iznova podijelio naše građane. Tako se na tematskoj Facebook stranici Sindikata umirovljenika Hrvatske pod nazivom „Prosvjed protiv siromaštva starijih osoba“ nalaze brojni komentari naših nezadovoljnih sugrađana, prvenstveno naših umirovljenika.

Dio korisnika ove društvene mreže postavlja pitanja poput što je sa građanima s malim mirovinama koji su dočekali punu starosnu mirovinu, jesu li oni građani drugoga reda; drugi, pak, konstatiraju da nikoga u Vladi nije briga, bez obzira na činjenicu da su ljudi, unatoč ratu, i dalje radili na svojim radnim mjestima i time doprinosili.

Potegle su i se paralele između „prosječnih“ i povlaštenih mirovina, kao i između lažnih i stvarnih branitelja. U komentarima su vidljivi i pozivi na nove prosvjede kao i frustriranost manjeg dijela građana općom političkom apatijom koja dovodi do ovakvih „nepoštenih i kriminalnih zakona“. Diraljive su i poruke branitelja koji su sa 45 godina dobili najnižu mirovinu i sada ne znaju kuda bi sa sobom, iako bi radije da im se osiguralo radno mjesto. Htjeli bi biti radnici, a ne penzioneri.

Građani se pitaju kakvog je smisla imao njihov četrdesetogodišnji radni staž, obzirom na „mizeriju od mirovine“. U jednom od komentara ističe se kako je zakon napisan za lažne branitelje, navodi kako je neborbeni sastav izmišljen, a pravi branitelji će i dalje biti nezaposleni, bolesni, gladni,

žedni, poniženi i ostavljeni na milost i nemilost sami sebi te zaključuje kako vladajući vode brigu samo o ratnim profiterima i svojim glasačima jer ih na taj način kupuju.

Ubijen i obezvrijeđen rad

Među osudama novog zakona, ističe se i ona zastupnika GLAS-a, bivšeg HNS-ovca, Gorana Beusa Richemberga, koji ističe kako je ovo jedan od najnemoralnijih zakona izglasanih u modernoj hrvatskoj povijesti. Citiranje zavrjeđuje njegova teza kako se ovim zakonom zapravo do kraja nastoji **ubiti potreba čovjeka da se ostvari vlastitim radom i kreativnošću**, da bude ponosan na plemenitost svoje nesebične namjere da obrani dom i domovinu, a da za to nikome ne ispostavi materijalni račun jer se plemenitošću ne trguje. Njegova duboka nemoralnost je u namjeri da se stvara i širi ultimativna socijalna ovisnost o državi i da se ona promovira kao poželjna vrlina preko koje se ostvaruje lojalnost prema političkoj eliti koja dijeli povlastice.

Ima procjena kako se ovim zakonom stvaraju ogromne nove fiskalne obveze ne samo novim davanjima za postojeće, nego i za nove korisnike te kako će mirovine hrvatskih branitelja od 2018. do 2025. koštati 55,7 milijardi kuna, od čega samo iz proračuna 39,5 milijardi kuna. Samo za mirovine po ovom zakonu 2025. godine izdvajati će se godišnje 8,3 milijarde kuna (danas 5,5), od čega će se iz državnoga proračuna morati osigurati 5,7 milijardi kn (danas 4,1). Dakle, samo za mirovine, mimo doprinosa, svi hrvatski porezni obveznici morat će od 2018. do 2025. g. kumulativno izdvojiti 3,75 milijardi kuna više nego po dosadašnjem zakonu. K tome još treba u tom razdoblju dodati gotovo 2 milijarde kuna više za čitav niz drugih financijskih i materijalnih prava koja do sada nisu postojala ili su primjenjivana na manji broj korisnika.

U SUH-u ističemo kako nitko nije protiv branitelja. No, skraćivanje odlaska u mirovinu i širenje broja branitelja bez revizije postojećih, nije pravedno. Osim toga, nepošteno je ne dati ujedno i povećanje umirovljenicima iz rada koji tonu u siromaštvo. Trenutno, prema podacima HZMO-a za listopad 2017., povlaštene mirovine prima 71 tisuća hrvatskih branitelja u prosječnom iznosu od oko 5.500 kuna te još oko 34 tisuće osoba prima mirovine prema ZOPHBDR-u, u iznosu oko 2200 kuna. Tu je i 6.800 pripadnika HVO-a s prosječnom mirovinom od 2.900 kuna, a sad se otvaraju vrata za cijelu novu bulumentu privilegiranih po istom modelu kako su partizani uvodili svoje boračke mirovine i brojna prava po završetku drugog svjetskog rata. Novo vrijeme, isti mentalni profil, promašen i opasan. Na kraju, ako netko misli da umirovljenici nemaju pravo na ovakve prosudbe, a stotine takvih je stiglo u komentarima o novom braniteljskom zakonu, neka se podsjeti da su upravo ti stari i sada poniženi starci i starice imali čast izgraditi tvornice, škole, odmarališta, gradove, sve ono što su branitelji kasnije imali čast braniti. Gdje se izgubila ili zaboravila jedna od tih časti?

**Jasna A. Petrović
Ivana Dragija**

Izdavač: Sindikat umirovljenika Hrvatske

Za izdavača: Jasna A. Petrović, glavna i odgovorna urednica

Uređuje: Uredništvo

Adresa Uredništva: 10 000 Zagreb, Trg kralja Petra Krešimira IV. br. 2/II.

Info: telefon/fax: 01/4655 146; 01/4635 202

E-mail: suh@zg.t-com.hr; Web stranica: www.suh.hr

Grafički urednik: Zvonko Petrinjak

Tisak: GMG GRAF, Sesvete

Temeljem mišljenja Ministarstva kulture Republike Hrvatske br. 532-03-01/7-96-01 od 20. 2. 1996. glasilo SUH-a je, kao proizvod iz članka 18. točka 13 Zakona o porezu na promet, oslobođen obveza plaćanja poreza na promet.

Cjenik oglasnog prostora (glasilo SUH-a i web stranica www.suh.hr): za jednu stranicu 4.000 kn; za pola stranice 3.000 kn i za četvrtinu stranice 2.000 kn.

Što kad pod stare dane morate plaćati alimentaciju?

Kad roditelji nakon razvoda, iz opravdanog ili neopravdanog razloga, ne plaćaju dosuđeno uzdržavanje vlastite djece, slijede tužbe protiv bake i djedova, odnosno, roditelja osobe koja namjerno ili nenamjerno uskraćuje financijsku podršku svom djetetu. Kako doznajemo od struke, takvi se slučajevi, koliko god se činili nepravednima ponekad, ipak javljaju u hrvatskom sudstvu, no - nisu česti. Zakon takvu mogućnost predviđa, no uvjeti plaćanja alimentacije nisu istovjetni onima u slučaju kad je roditelj zakonski primoran financijski potpomagati dijete. Pregledom medijskih napisa o takvim slučajevima, gdje su bake i djedovi prisiljeni iz vlastitih malih mirovina pomagati jedno ili više unučadi, daje se naslutiti kako je zakon nepravedan, u potpunosti protivan pravu baka i djedova na dostojanstven život. Što je točno i – što je pravedno? Prisjetimo se jednog od tih slučajeva.

Djed djevojčice na sudu se usprotivio tužbi unuke govoreći da ni sam nema dovoljno novaca za život jer kao jamac, umjesto sina, mora plaćati kredit od oko tisuću kuna, a usto i sam otplaćuje manji kredit. Kako djed prima mirovinu od 3.800 kuna te još 67 eura njemačke mirovine, zdrav je, živi u svojoj kući, sud je – imajući na umu njegove obveze za dva kredita koje ima – presudio da je dužan za unuku plaćati 650 kuna mjesečno, navodeći da će se preostali dio iznosa potreban djevojčici namiriti iz dječjeg doplatka. Iz presude djedu, koju je u zagrebačkoj Palači pravde obrazložila sutkinja i koja je kasnije postala pravomoćna, saznajemo kako je uzdržavanje maloljetnog djeteta zakonski i životno prioritarno u odnosu na vraćanje bilo kakvih kredita, a osobito kredita za kupnju automobila.

Ovakve tužbe, u kojima unuci tuže bake i djedove radi plaćanja alimentacije, koje su se prije događale izuzetno

rijetko, posljednjih godina zbog krize i nezaposlenosti rastu, iako ih je očekivano malo u odnosu na broj tužbi djece protiv roditelja zbog neplaćanja alimentacije. Kad im roditelj s kojim ne žive ne plaća uredno dosuđenu alimentaciju, tada djeca mogu tužiti baku i djeda, a na sudu ih zastupa roditelj s kojim žive. Najčešće su to majke, jer kod nas još uvijek u 85 posto slučajeva djeca nakon razvoda žive s majkama.

Pravedno i opravdano?

Je li to pravedno i u kojim slučajevima opravdano?

Važno je naglasiti kako u takvim slučajevima, kao ni u „standardnim“ tužbama djece protiv roditelja za alimentaciju, nema – automatizma. U sporovima u kojima su tuženi baka i djed, sud mora utvrditi plaća li roditelj dosuđeni iznos uzdržavanja za dijete, ako ne plaća, sud utvrđuje potrebe djeteta i mogućnosti bake i djeda, njihovih prihoda i rashode, imovinsko stanje i osobne potrebe, kaže riječki odvjetnik Nikola Pranjčić. Iznos uzdržavanja za dijete dosuđen roditelju nikako ne znači da se automatski prenosi na baku ili djeda, jer sud mora voditi računa i o potrebama baka i djedova te njihovim mogućnostima da umjesto vlastite djece plaćaju alimentaciju za unuke pa te alimentacije znaju biti manje no što bi bile da ih plaća roditelj.

„Takve tužbe su zakonom propisane i nisu ništa novo. Obiteljski zakon propisuje i obvezu da djeca uzdržavaju svoje roditelje, tako da tu postoji jedan određeni reciprocitet, znači, onaj koji želi ostvarivati određena prava zapravo bi trebao imati određenu obvezu uzdržavanja tih osoba, bilo da se radi o roditeljskim odnosima ili se radi o odnosima bake i djedova. Nažalost, kod su nas su bake i djedovi najčešće u takvoj poziciji da su njihove mirovine toliko male da, kad bi se prema njima i okrenuli, onaj iznos koji prema Ovršnom zakonu imate pravo naplaćivati za uzdržavanje djeteta opet ispadne jako mali. Potrebne su konkretne sudske odluke i sudska

rješenja, odnosno, sud mora utvrditi u konkretnoj situaciji da li za to postoji zakonom propisani uvjeti.“, zaključuje Pranjčić.

Što kad je mirovina mizerna

To zaista jesu ekstremne situacije, jer osoba koja ima obvezu uzdržavanja neispunjavanjem te obveze zapravo tu obvezu prenosi na onoga koji vrlo vjerojatno ima još manje i zapravo je jako teško iznivelirati koga treba više zaštititi, da li zaštititi dijete kojem sigurno uzdržavanje treba, ili zaštititi umirovljene baku ili djeda?

U Donjem Miholjcu upoznali smo baku kojoj se od mirovine od 2.100 kuna ovršuje alimentacija za unuka. Smatra da je to nepravedno, iako je jasno da prikriveno štiti sina neplatišu koji navodno živi na nepoznatoj adresi u Njemačkoj. Ne opravdava njegovu neplaćanje, ali optužuje bivšu snahu što ju je ovršila. Kaže da jedva preživljava.

„Ako imaju dobre prihode i imovinu, u redu je da plaćaju za svoje unuke, ali kako da plaćaju ako i sami jedva spavaju kraj s krajem“, postavlja pitanje i zagrebačka odvjetnica Dafinka Večerina.

„Susretala sam se više puta sa takvim slučajevima i osobno mislim da je to prilično nepravedno. Zakon to omogućava, međutim tu su malo drukčiji uvjeti nego kad se radi o roditeljima, uvjeti su blaži. Naravno, alimentacija se neće moći odrediti ako je bakina mirovina npr. 1.200 kuna, a znamo da je takvih malih mirovina kod nas, nažalost, puno. No, ako ta baka ili djed imaju neku imovinu, ako unatoč maloj mirovini možda imaju tri stana koja mogu iznajmljivati, ili ušteđevinu i dodatne prihode, u tom se slučaju alimentacija određuje njima umjesto njihovom djetetu“.

Odvjetnica Večerina potvrđuje također da su i u njejoj odvjetničkoj karijeri takvi slučajevi bili rijetki. Država ne vodi računa o tome tko plaća alimentaciju te tako ni jedna alimentacija ne ide automatizmom, već se svaka mora sudski zatražiti, naglašava. Ne možemo reći da je Zakon nepošten, takva mogućnost mora postojati, ali treba biti selektivan. Alimentaciju moraju moći plaćati samo oni bake i djedovi koji to zaista mogu financijski podnijeti, zaključuje odvjetnica Večerina.

Ivana Dragija

Miriam Kervatin, predsjednica Udruge Blokirani

Dugovi bez srca

Miriam Kervatin, rođena Puljan-ka, javnosti je poznata kao predsjednica Udruge „Blokirani“, osnovane radi promicanja, unaprijeđenja i ostvarivanja prava građana kojima je blokiran dohodak, mirovina, imovina ili bankovni računi i koji stoga žive u uvjetima krajnjeg siromaštva i socijalne nejednakosti. S obzirom na blokadu računa, ovrhu, a katkad i deložaciju, sve više njih završava i na cesti.

Kako objašnjava, zagovara uređenu pravnu i socijalnu državu po kojima se pametnim i pristojnim ljudima srednjeg sloja društva kojima se, zbog loših odluka nesposobnog vodstva na vlasti, pogoršao standard, ugasio obrt, propala trgovina, ili su pak prisilno poslani u prijevremenu mirovinu ili su zbog propasti i lošeg vođenja svoje firme (Kamenskog, INA-e, brodogradilišne i tekstilne industrije...) izgubili posao pa su im se dramatično smanjila primanja, a već su bili zaduženi. Blokirani traže da ih se ne kažnjava, da ih se ne blokira doživotno i nabija na stup srama i kamatari, kao danas u Hrvatskoj. Istodobno se „velikim poduzetnicima“, koji su do jučer „nosili gaće na štapu“, opraštaju milijarde duga kroz predstečajne nagodbe.

Kućanstva dužna više od privrede

„Blokirani“ nisu Miriamin prvi projekt. Na svojoj koži osjetila je nehumanost i nepravedno postupanje te se iz toga razloga povezala s idejom ljudskih prava. „Znam što je cijena mira, tolerancije, slobode i poštovanja čovjeka prema čovjeku, što dovodi i do poštovanja države prema malom čovjeku i tu dolazimo do moje današnje borbe za prava blokiranih kućanstava Hrvatske, koji su 2010. bili dužni 6 milijardi kuna, do sada su prisilno kroz blokade i kamate platili već 32 milijarde, ali su danas i dalje dužni još 42 milijarde kuna.

Hrvatska je zemlja koja je nenormalnim zakonima uspjela dovesti kućanstva do toga da su od 2014. godine u Hrvatskoj dva puta više dužna od cijele privrede! To nikad nijedna zemlja u svijetu prije nije napravila. Protiv toga se sada borim i kao članica radne skupine pri Ministarstvu pravosuđa za izradu novih Ovršnih zakona“,

zaključuje. Tamo je predložila da se u Nacrt Prijedloga Novog Ovršnog zakona uvede zabrana provedbe ovrhe nad mjesečnim primanjima ovršenika koji su ispod iznosa bruto minimalne plaće za kalendarsku godinu, a to znači sada 3.276,00 kn, tvrdeći kako je u interesu dužnika da tražbinu ispuni uredno i na vrijeme. U Sloveniji je, primjerice, od ovrhe zaštićeno 76% bruto minimalnog dohotka.

Muš se bacio s vijadukta

Blokirani su ljudi iz susjedstva svih profila; 320.000 doživotno blokiranih kućanstava; a dug uvijek raste i raste“. Ana Š. je trgovkinje s malom radnjom. Otvorila ju je krajem 90-ih kad su vjetrovnici, banke i država obećavali bolju budućnost, prosperitet, investicije, poduzetništvo. „Na svakom koraku se smiješila reklama banke. A kamate i porezi među najvišima u svijetu. Ana je dobila otkaz u velikoj tvornici koja je otišla u stečaj i otvorila malu trgovačku radnju, na „čošku“ ulice svog malog gradića. Samozaposlila je sebe i svog supruga koji je ranije zatvorio obrtničku radnju za izradu cipela za invalide po narudžbi tvornice s juga Hrvatske. Ana je 1996. digla kredit u banci, od 80 tisuća kuna. Vraćala je sve dok je

uredno poslovala, čak 34 tisuće, dok nije krenula svjetska ekonomska kriza“. Mali dućančići su propadali, Ana i muž su izdržali do krajnjih granica. U međuvremenu je otišla u invalidsku mirovinu i postala udovica. Muž se bacio s vijadukta zbog dugova. Ana je danas dužna čak milijun i tristo tisuća, a dug i dalje raste. Bila je dužna 60.000 kn. Je li to normalno?!

U Hrvatskoj je u nepunih sedam godina provedeno čak 8 milijuna ovrha na ukupan broj od 4,200.000 stanovnika, s ogromnom zaradom za FINU i javne bilježnike. Miriam Kervatin u Anino ime i u ime svih blokiranih pita je li to cijena da Hrvatska dobije svoju bogatu elitu i *celebritije*, cijena koja je skupo koštala radnike, seljake, ribare, učitelje, liječnike, medicinske sestre, djecu i umirovljenike“.

Povijest protiv savjesti

Naša povijest ne smije teći protiv struje savjesti, dodaje Kervatin. „Ne smijemo gubiti nadu. Tražimo europske pravne standarde, ljudske standarde ravnopravnosti pred zakonom i jamstvo socijalne države u vrijeme krize, iste kakvima EU štiti građane članove, i u vrijeme krize i u vrijeme bojitka. Ekonomija je takva, red uspjeha, red gubitka, a vlast je ta koja treba biti regulator i jamstvo uredne države. Sve više ljudi shvaća, dodaje, da je buduća egzistencija života u Hrvatskoj, više nego ikad dosad, u rukama onih koji su voljni i sposobni ne misliti samo na sebe, već u svojem djelovanju, misliti na sve, bez iznimki.

Kervatin se zalaže za ljude s osjećajem primjerenosti, ukusa, stida, sposobnosti sumnje, koji uvijek propitkuju. Istovremeno, pita se da li je ovo država s kojom ona sama može biti zadovoljna, u kojoj većina ljudi ima dovoljno za pristojan život, u kojoj nema privilegiranih i neiskorištenih. Nažalost, zaključuje, odgovor nije pozitivan no i dalje se nada boljoj budućnosti jer zna da postoje hrabri i samosvjesni ljudi koji u tom smjeru djeluju.

„DEBLOKIRANI BOŽIĆ“?

Krajem studenog ove godine, Udruga Blokirani pokrenula je peticiju pod nazivom „Deblokiranje Božić“, kojom za ovršene obitelji traži isplatu božićnice na zaštićeni račun te tvrtkama za utjerivanje dugova upućuje zamolbu da tijekom blagdana ne zovu blokirane. Online-peticija za „deblokiranu božićnicu“ prvog je dana prikupila gotovo 400 potpisa. U nepunih tjedan dana, peticiju je podržalo oko 5.000 Hrvata, njih 1.750 online uz 3.300 sindikalista na terenu. Peticiju je 4. prosinca poslana Predsjedniku Vlade RH, Predsjednici RH, Predsjedniku Sabora.

**Uvjeti za mirovinu u 2018. godini
u prijelaznom razdoblju od 2014.
do 2029. godine za žene**

U tekstu donosimo samo pregled najosnovnijih uvjeta za mirovinu u prijelaznom razdoblju od 2014. do 2029. godine za žene za starosnu i prijevremenu starosnu mirovinu, detaljne i opsežne informacije vezano uz sve uvjete dostupne su na internetskoj stranici Zavoda (www.mirovinsko.hr), kao i na infotelefonima Zavoda 01/4595-011 i 01/4595-022.

Starosna mirovina

U prijelaznom razdoblju od 2014. do 2029. godine žene ostvaruju pravo na starosnu mirovinu prema povoljnijim uvjetima, s nižom starosnom dobi. U 2018. godini uvjeti za žene su najmanje 15 godina mirovinskog staža i 62 navršene godine života.

Podsjećamo da pravo na starosnu mirovinu (za muškarce) stječe osiguranik kada navršši 65 godina života, uz uvjet od najmanje 15 godina mirovinskog staža.

Pravo na starosnu mirovinu za dugogodišnjeg osiguranika ima osiguranik kada navršši 60 godina života i 41 godinu staža osiguranja.

U 41 godinu staža osiguranja računava se staž osiguranja, ne i posebni staž.

Ova mirovina određuje se bez smanjenja – tzv. penalizacije.

Pravo na starosnu mirovinu za dugogodišnjeg osiguranika ne može steći osiguranik koji ispunjava uvjete za redovitu starosnu mirovinu, odnosno koji ima navršenih 65 godina života (muškarci), ili žene koje u 2018. godini navršše 62 godine života i time ispunjavaju uvjete za starosnu mirovinu u prijelaznom razdoblju za žene.

Prijevremena starosna mirovina

U prijelaznom razdoblju od 2014. do 2029. godine žene ostvaruju pravo na prijevremenu starosnu mirovinu prema povoljnijim uvjetima, s nižom starosnom dobi. U 2018. godini uvjeti za žene su navršenih 57 godina

života te 32 godine mirovinskog staža.

Pravo na prijevremenu starosnu mirovinu (za muškarce) stječe osiguranik kada navršši 60 godina života i 35 godina mirovinskog staža.

U razdoblju od 1. siječnja 2014. do 31. prosinca 2030., ženi koja stječe pravo na prijevremenu starosnu mirovinu polazni faktor za određivanje mirovine iznosi u 2018. godini:

- s navršenih do i 33 godine mirovinskog staža: 0,34% po mjesecu
- s navršenih 34 godine mirovinskog staža: 0,32% po mjesecu
- s navršenih 35 godina mirovinskog staža: 0,30% po mjesecu
- s navršenih 37 godina mirovinskog staža: 0,25% po mjesecu
- s navršenih 38 godina mirovinskog staža: 0,15% po mjesecu
- s navršenih 39 godina mirovinskog staža: 0,10% po mjesecu.

**Potvrde o (ne)primanju doplatka za
djecu u RH radi ostvarivanja prava na
obiteljska davanja u drugim državama
članicama EU**

Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje i ustanove nadležne za obiteljska davanja u drugim državama članicama EU sve informacije međusobno razmjenjuju službenim putem i na propisanim tiskanicama. Stoga podnositelj zahtjeva, neovisno o tome je li zahtjev podnesen u RH ili drugoj državi članici EU, uz zahtjev

za priznanje prava na doplatka za djecu ne treba priložiti potvrdu o (ne)primanju doplatka za djecu u drugoj državi članici.

Nakon što osoba podnese zahtjev za obiteljska davanja nadležnoj ustanovi u drugoj državi članici EU, nadležna ustanova koja odlučuje o pravu na davanja obvezna je službenim putem zatražiti od HZMO-a sve podatke o kojima se vodi službena evidencija, a koji su potrebni za ostvarivanje prava.

S obzirom na to da se u navedenim slučajevima primjenjuju uredbe EU za koordinaciju sustava socijalne sigurnosti, treba provesti postupak i utvrditi sve relevantne činjenice, a samim time i nadležnost za isplatu te spriječiti nepripadne isplate nastale zbog preklapanja prava na obiteljska davanja iz dvije ili više država članica EU.

Svi korisnici doplatka za djecu obvezni su prijaviti svaku promjenu koja nastane tijekom godine koja bi mogla utjecati na uvjete za ostvarivanje prava na doplatka za djecu i na visinu svote doplatka za djecu, i to u roku od 15 dana od dana nastale promjene.

U okviru ostvarivanja prava na doplatka za djecu primjenom pravnih propisa EU navedeno se naročito odnosi na prijavu činjenice zaposlenja/samozaposlenja korisnika doplatka za djecu ili njegovog bračnog, izvanbračnog ili razvedenog druga u drugoj državi članici EU.

*Drage umirovljenice i umirovljenici,
iza nas ostaje deseta godina druženja u Glasu umirovljenika.
I u godini koja je pred nama trudit ćemo se informirati vas o
pravima iz mirovinskog osiguranja jednako
kvalitetno kao i proteklih godina.*

*Blagoslovljen Božić i sretnu 2018. godinu,
uz dobro zdravlje i puno zadovoljstva želi vam
uredništvo info.HZMO-a.*

KORISNICI MIROVINA - u studenome 2017.

VRSTE MIROVINA	UKUPAN BROJ KORISNIKA	PROSJEČNE SVOTE MIROVINA
Prema Zakonu o mirovinskom osiguranju - ZOMO		
Starosna mirovina	499 098	2.541,71 kn
Starosna mirovina za dugogodišnje osiguranike - čl. 35. ZOMO	19 145	3.447,37 kn
Starosna mirovina prevedena iz invalidske - čl. 58. ZOMO	85 287	2.220,75 kn
Prijevremena starosna mirovina	185 488	2.402,09 kn
Prijevremena starosna mirovina zbog stečaja poslodavca - čl. 36. ZOMO	211	2.610,27 kn
Invalidska mirovina	126 416	1.897,01 kn
Obiteljska mirovina	224 627	1.925,97 kn
UKUPNO - ZOMO	1 140 272	2.317,44 kn
Prema Zakonu o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba - DVO, PS i OSO		
Ukupno	14 422	3.655,14 kn
Prema Zakonu o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji - ZOPHBDR		
Ukupno	70 951	5.577,65 kn
Prema Ugovoru između RH i BiH o suradnji na području prava stradalnika rata u BiH koji su bili pripadnici Hrvatskog vijeća obrane i članova njihovih obitelji - HVO		
Ukupno	6 803	2.935,09 kn
SVEUKUPNO	1 232 448	2.524,19 kn

PROSJEČNA MIROVINA (ZOMO) bez međunodnih ugovora - isplata u studenome 2017. -	Iznos u kunama	Njen udio u plaći za rujna 2017. (5.958 kn)
Prosječna mirovina za listopad 2017.	2.584,46 kn	43,38%
Prosječna ukupna starosna mirovina za listopad 2017.	2.836,06 kn	47,60%
Prosječna starosna mirovina za listopad 2017. s 40 i više godina m. staža	4.306,47 kn	72,28%

Korisnici mirovina - muškarci (45,78%)	564 163
Korisnici mirovina - žene (54,22%)	668 285
Odnos broja korisnika mirovina i osiguranika	1 : 1,21
Udio ukupnog broja korisnika mirovina s 40 i više godina m. staža u ukupnom broju korisnika mirovina - ZOMO	15,37%
Udio broja korisnika starosnih mirovina s 40 i više godina m. staža u ukupnom broju korisnika mirovina - ZOMO	19,95%
Prosječan mirovinski staž za ukupan broj korisnika mirovina - ZOMO	30 godina
Prosječna dob za ukupan broj korisnika mirovina - ZOMO	71 godina
Potrebna sredstva za isplatu mirovina i mirovinskih primanja	3.197.000.000 kn

Uređuje i grafički priprema:
Odjel za odnose s javnošću HZMO
A. Mihanovića 3, 10 000 Zagreb

www.mirovinsko.hr
e-mail: informiranje@mirovinsko.hr
fax: 01/4595-168

Vodič obveznog zdravstvenog osiguranja

PRIOLOG GLASILU SINDIKATA UMIROVLJENIKA HRVATSKE U PROSINCU 2017.

NOVO VODSTVO HRVATSKOG ZAVODA ZA ZDRAVSTVENO OSIGURANJE

Odlukom Vlade Republike Hrvatske od 23. studenog 2017. godine razriješen je dosadašnji vršitelj dužnosti ravnatelja Hrvatskoga zavoda za zdravstveno osiguranje mr. sc. Fedor Dorčić, dr. med. Novim vršiteljem dužnosti ravnatelja Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, do imenovanja ravnatelja na temelju provedenog javnog natječaja, Vlada je imenovala Luciana Vukelića, dr. med. Lucian Vukelić, dr. med imenovan je vršiteljem dužnosti ravnatelja do imenovanja ravnatelja temeljem provedenog postupka po objavljenom javnom natječaju.

Vlada je također razriješila dosadašnju vršiteljicu dužnosti zamjenika ravnatelja Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje Veroniku Laušin, dr. med. i istodobno je imenovala zamjenicom ravnatelja Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje temeljem provedenog postupka po objavljenom javnom natječaju.

UPOZORENJE OSIGURANICIMA DA NE NASJEDAJU PREVARANTIMA

HZZO ponovo upozoravamo građane da ne nasjedaju na pokušaje prijave od strane nepostojećih djelatnika Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (HZZO) koji obilaze kućanstva i naplaćuju dugovanja dopunskog zdravstvenog osiguranja na licu mjesta uvjeravajući naše osiguranike da na taj način nemaju dodatnih troškova suda i ovrhe.

Nakon čitavog niza upozorenja ovih dana smo ponovo dobili dojavu naših osiguranika kako na području Vinkovaca nepoznata osobe obilazi domove građana lažno se predstavljajući kao djelatnik HZZO-a i naplaćuje dugovanja dopunskog zdravstvenog osiguranja.

Ističemo da djelatnici HZZO ne obilaze kućanstva i ne potražuju dugovanje za dopunsko zdravstveno osiguranje, već se radi o lažnom predstavljanju i upotrebi imena HZZO-a bez ikakve osnove i u svrhu obmanjivanja osiguranih osoba.

Napominjemo da HZZO obavlja poslove koji se tiču ostvarivanja prava

IZ SADRŽAJA:

- Novo vodstvo Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje
- Upozorenje osiguranicima da ne nasjedaju prevarama

- Pozitivno poslovanje HZZO-a
- HZZO financira staž za 22 pripravnika doktora medicine

na obvezno zdravstveno osiguranje i poslove dopunskog zdravstvenog osiguranja isključivo na lokacijama ispostava i područnih službi, a ne na kućnim adresama. Osim što djelatnici HZZO-a ne obilaze osigurane osobe u svrhu naplate potraživanja dopunskog zdravstvenog osiguranje, ne bave se ni preporukom i prodajom bilo kakvih zdravstvenih usluga, proizvoda i slično. Građane koji se nađu u spomenutoj situaciji pozivamo da pokušaj prijave prijave policiji.

POZITIVNO POSLOVANJE HZZO-a

U prvih devet mjeseci HZZO je poslovao pozitivno. Naime, u razdoblju siječanj-rujan 2017. godine rashodi-izdaci bili su pokriveni prihodima te je ostvaren pozitivan financijski rezultat u iznosu od 348.303.244 kn, s tim da je obvezno zdravstveno osiguranje ostvarilo višak prihoda nad rashodima u iznosu od 276.584.959 kn, a dopunsko zdravstveno osiguranje je ostvarilo višak prihoda u iznosu od 71.718.285 kn.

Ukupne obveze na početku godine iznosile su 2.778.284.651 kn, a na dan 30.09.2017.godine iznose 2.479.144.903 kn, što znači da su ukupne obveze manje za 299.139.748 kn.

Također, u godini dana su smanjeni rokovi plaćanja lijekova na recept prema ljekarnama s 111 dana iznad ugovorenog dospijeća, na 70 dana iznad ugovorenog dospijeća.

HZZO FINANCIRA STAŽ ZA 22 PRIPRAVNIKA DOKTORA MEDICINE

HZZO će financirati pripravnički staž za 22 pripravnika doktora medicine na temelju provedenog četvrtog dijela Otvorenog javnog natječaja iz 2017. godine. Izabrani pripravnici obavljat će pripravnički staž u općim bolnicama.

HZZO će radi provođenja financiranja pripravničkog staža općim bolnicama dostaviti Listu prvenstva pripravnika te provesti potrebni postupak radi sklapanja ugovora o financiranju pripravničkog staža za izabrane kandidate.

OKRUGLI STOL O SKUPIM LIJEKOVIMA

U organizaciji Zbora zdravstvenih i medicinskih novinara Hrvatskog novinarskog društva (HND), 4. prosinca 2017. godine, održan je okrugli stol pod nazivom 'Mogu li svi dobiti skupe lijekove? Od Spinraze do drugih inovativnih lijekova'.

Na okruglom stolu sudjelovao je ministar zdravstva prof. dr. sc. Milan Kujundžić, predstojnica Klinike za neurogiju KBC-a Zagreb prof. dr. sc. Ervina Bilić, voditelj Jedinice za intenzivnu njegu Klinike za Pedijatriju KBC Zagreb dr. Milivoj Novak, pedijatar iz Zavoda za neuropedijatriju KBC-a Zagreb dr. Ivan Lehman, internist i hematolog prof. dr. sc. Boris Labar i Ana Alapić iz udruge Kolibrići.

Ana Alapić iz udruge roditelja vitalno ugrožene djece Kolibrići uvodno je istaknula kako je neophodno očitovanje struke i izražavanje službenog stava po pitanju problematike djece oboljele od spinalne mišićne atrofije. Ministar Kujundžić istaknuo je kako su Ministarstvo i struka u potpunosti otvoreni za dijalog, što pokazuje i sudjelovanje na ovom okruglom stolu.

„Spinraza je prvi lijek koji je donio pomak, no broj tretiranih pacijenata još uvijek je prenizak kako bi se mogao donijeti opći zaključak. U Hrvatskoj je lijek za dvoje djece već odobren te je liječenje u tijeku“, rekao je ministar te naglasio kako je novost kreiranje Fonda za skupe lijekove po modelu Francuske.

„Država osniva fond za posebno skupe lijekove u kojeg će novac moći uplatiti pravne i fizičke osobe, a dio novca potrebnog za nabavku lijeka uplatila bi i država“, rekao je ministar Kujundžić.

Stav struke izrazio je i dr. Lehman: „Lijek je u SAD-u odobren od strane FDA, a u Europskoj uniji od strane EMA-e. 121 pacijent tipa 1 primio je taj lijek, a rezultat je primijećen u 51%, dok je kod 8% pacijenata došlo do prelaska u blaži oblik bolesti. Za sada još nema jasnih pokazatelja kod koje djece se može očekivati veći učinak. Sada je prerano govoriti o rezultatima, kao i o nuspojavama. Analize nuspojava pokazale su kako se nuspojave najčešće vežu uz infekcije dišnog sustava, ali su se pojavljivali i smrtni ishodi. Granica od 6 mjeseci u danim mogućnostima se čini kao skupina koja bi mogla imati najbolji rezultat jer je uz raniju upotrebu vezan i bolji ishod liječenja“.

I Dr. Novak je naglasio važnost rasprave temeljene na činjenicama i istraživanjima: „Potrebna nam je medicinska istina na temelju sada dostupnih podataka – a to je i podloga za bilo kakvo djelovanje. Moramo govoriti medicinsku istinu i sebi i roditeljima i svim ostalim uključenima u ovu priču. Konačni ishod ne može trenutno nitko znati. Postoje brojne skupine bolesnika koje trebaju primiti skupe lijekove i zato ovdje ne možemo izbjeći razgovor i o financijskim sredstvima“, zaključio je Novak.

Prof. dr. sc. Bilić je rekla kako se u slučaju lijeka Spinraza radi o jednom od najvećih otkrića u liječenju nasljednih bolesti. „Postoji razumna

osnova za optimistični pogled prema kojem bi u budućnosti ovaj ili neki sličan lijek mogao napraviti pomake i kod odraslih bolesnika. Sada to nije moguće i sada nitko ne zna kakve će učinke ovaj lijek imati na duge staze. Uz optimizam, stoga treba postojati i oprez. Potrebni su dokazi i studije o sigurnosti i učinkovitosti lijeka. Lijek je ubrzano odobren i stoga je pod posebnim nadzorom“, istaknula je Bilić.

Prof. dr. sc. Labar naglasio je kako je skupoća lijekova problem s kojim ćemo se sve više suočavati. „Postupci i lijekovi koji se daju bolesniku trebaju dokaze. To se ne odnosi samo na Spinrazu nego na sve lijekove. Trebali bismo imati pravno-proceduralni okvir kako se ponašati u ovakvim situacijama. Ovakve situacije problematične su i za puno bogatije države od Hrvatske. Ne treba zaboraviti da kada imate medicinsku podlogu, lakše je osigurati i financijsku“, rekao je Labar.

Ministar Kujundžić je zaključno istaknuo kako su novi lijekovi izazov, kao što su i pomoć, a sva rasprava o njima mora biti temeljena na istraživanjima i činjenicama.

„S jedne strane postoje medicinski dokazi, a s druge strane želja da se lijek što prije uvrsti. Bilo bi neodgovorno propuštati lijekove bez kontrole, a oni se kasnije pokažu neučinkoviti. To je i pitanje odgovornosti“, rekao je ministar.

Hrvatski zavod za zdravstvo osiguranje - Direkcija
Margaretska 3, 10000 ZAGREB
www.hzzo.hr

Urednice priloga: Veronika Laušin, dr.med., v.d. zamjenica ravnatelja,
Jasenka Pap, dipl. iur., Nevenka Mirković, dipl.iur

BESPLATNI TELEFONSKI BROJEVI

za informacije obveznog zdravstvenog osiguranja: 0800 7979
za informacije dopunskog zdravstvenog osiguranja: 0800 7989

- Okrugli stol pod nazivom „Mogu li svi dobiti skupe lijekove“?

IZ UREDA PUČKE PRAVOBRANITELJICE

Kad moraš dijeliti sobu s nepoznatim

Zaštita i promocija ljudskih prava starijih osoba jedan su od prioriteta područja rada pučke pravobraniteljice, što uključuje i obiliske ustanova u sustavu institucionalne skrbi za starije i nemoćne. Cilj obilazaka je, između ostalog, provjeriti uvjete života, način smje-

štaja i postupanje prema starijim osobama u domovima socijalne skrbi.

Korisnici su otkrili na koji način doživljavaju svoj boravak u domu, razloge smještaja u dom, nedostatke i prednosti života u domu, kao i koliko se uvažavaju njihovi prijedlozi. Dio njih istaknuo je kako nisu bili adekvatno pripremljeni na odlazak u dom, što im je uzrokovalo velik šok. Rekli su i da ih je bilo strah kako će ih drugi korisnici prihvatiti, s kim će morati dijeliti sobu te hoće li se moći prilagoditi svim promjenama.

Kako nisu više mogli samostalno živjeti u vlastitom domu, a u lokalnoj zajednici ne postoji adekvatno organi-

zirana pomoć uz koju bi barem nekima to bilo moguće, kao problem su također istaknuli nemogućnost izbora. No, većina se uspješno prilagodila. Naveli su i da je veliki problem nedostatak osoblja u domovima, a ističu da se njihovi prijedlozi i primjedbe uvažavaju kad god je to moguće.

Djelatnici su u odvojenoj fokus grupi također naveli nedostatak osoblja, posebice stručnih djelatnika, kao glavni problem. Zato se, navode, osjećaju preopterećeno, što se odražava na razinu kvalitete usluga koje pružaju starijim osobama, zbog čega priželjkuju zapošljavanje u skladu sa sistematizacijom radnih mjesta doma u kojem rade. Kao

dodatni problem u pružanju usluga starijim osobama istaknuli su i kako im nedostaju potrebna znanja i vještine za komunikaciju s korisnicima, za što priželjkuju edukaciju, a smatraju da im je edukacija nužna i u području zaštite ljudskih prava starijih osoba. Kao primjer dobre prakse naveli su individualan pristup korisnicima, odnosno individualizirani plan skrbi koji nakon dolaska korisnika u dom izrađuju socijalni radnik, glavna sestra i radni terapeut, u suradnji s korisnikom i u skladu s njegovim potrebama.

Ured pučke pravobraniteljice obilazi svake godine domove socijalne skrbi, no do sada nisu utvrđena postupanja koja

bi mogla predstavljati mučenje i neljudsko postupanje, ali jesu ona koja mogu predstavljati ponižavajuće postupanje i kršenje pojedinih zakonskih prava. U Izvještaju za 2016. navodi se kako je nedovoljno poznavanje propisa jedan od razloga kršenja prava osoba u institucionalnoj skrbi.

Starija i nemoćna osoba ne može biti smještena u ustanovu socijalne skrbi protivno svojoj volji, osim ako nije lišena poslovne sposobnosti u dijelu donošenja odluke gdje će živjeti ili joj za to nije imenovan posebni skrbnik. Suglasnost članova obitelji ne može zamijeniti suglasnost osobe koja se smješta, a svako zadržavanje u ustanovi bez pristanka, ograničavanje je slobode kretanja bez zakonske osnove.

Iako je postupanje zaposlenika prema smještenim starijim i nemoćnim osobama u pravilu vrlo profesionalno, uočena su kršenja pojedinih ustavnih i zakonskih prava, pa čak i ponižavajuća postupanja. Nedovoljan broj zaposlenika nužno se odražava i na kvalitetu pruženih usluga pa se u pravilu ne potiče podizanje korisnika iz kreveta, kojima je kretanje značajno otežano ili se ne mogu samostalno kretati, iako je radi očuvanja kvalitete života izrazito važno da osoba ne boravi cijelo vrijeme u krevetu, već da ju se podiže u kolica i odvozi u zajedničke prostorije radi socijalizacije i sudjelovanja u zajedničkim aktivnostima. Takva hvalevrijedna izvješća treba proširiti, kako bi se unaprijedila kvaliteta života u domovima.

@ vijesti

KARLOVAC

Širenje kapaciteta za oboljele od Alzheimerera

► **Ministrica Nada Murganić u službenom posjetu Karlovačkoj županiji i Domu za starije i nemoćne osobe "Sv. Antun"**

Ministrica za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku Nada Murganić, održala je 24. studenog radni sastanak s Damirom Jelićem, županom Karlovačke županije. Teme sastanka bile su projekt energetske obnove Doma za starije i nemoćne "Sv. Antun" i širenje njegova smještajnog

kapaciteta za korisnike koji boluju od Alzheimerera i drugih oblika demencije, a raspravljalo se i o projektima širenja mreže vrtića te njihovom jačanju i razvoju u Karlovačkoj županiji.

Ministrica je pohvalila vanjski izgled i arhitekturu doma, no dodala je kako je to građevina stara 30 godina i unatoč

kvalitetnom održavanju, treba je dograđivati i uređivati u skladu s razvojem energetike i drugih vrsta tehnologije. U sklopu službenog posjeta Gradu Karlovcu, ministrica je posjetila štíćenike Doma „Sv. Antun“, gdje je održala i radni sastanak s ravnateljicom Šteficom Ljubić Domac.

USLUGE BORAVKA Kao „vrtić“ za starije

Usluge boravka jedan su dio prava starijih osoba u sustavu socijalne skrbi, zajedno s prvom socijalnom uslugom, uslugom savjetovanja i pomaganja, pomoći u kući te smještaja.

Uslugom boravka, korisniku se osiguravaju izvaninstitucijski oblici skrbi u njegovoj lokalnoj zajednici, pri čemu korisnik ostaje u vlastitom domu/obitelji. Usluge boravka pruža dom socijalne skrbi ili drugi pružatelj socijalnih usluga na temelju rješenja centra za socijalnu skrb, a razlikujemo dvije vrste: cjelodnevni i poludnevni boravak.

Cjelodnevni boravak je boravak koji traje od 6 do 10 sati dnevno, a poludnevni boravak je boravak u trajanju od 4 do 6 sati dnevno. U sklopu cjelodnevnog ili poludnevnog boravka korisniku se osigurava zadovoljavanje životnih potreba pružanjem usluga: prehrane, održavanja osobne higijene, brige o zdravlju, čuvanja, odgoja, njege, radnih aktivnosti, psihosocijalne potpore i rehabilitacije, organiziranjem slobodnog vremena, organiziranog prijevoza te drugih usluga ovisno o utvrđenim potrebama i izboru korisnika.

Cjelodnevni i poludnevni boravak može se provoditi jedan dan u tjednu, više puta tjedno ili tijekom svih radnih dana u tjednu.

Sve više gradova uvodi uslugu boravka pri postojećim ustanovama za smještaj starijih osoba, jer se na taj način, veći dio dana prazni kapaciteti, mogu koristiti za dolazak ili dovođenje starijih osoba koje žive same ili su im članovi obitelji na poslu. Razvoj takve usluge pomaže i skraćivanju lista čekanja za smještaj u domove.

INOVACIJE

„Artikulacija prisutnosti“ – umirovljenici bez srama i nelagode

Kako osjeća i misli izložiti pred grupom ljudi poznati glumac Leon Lučev naučio je nedavno i sisačke umirovljenike. Svoju radionicu „Artikulacija prisutnosti“, namijenjenu svima bez obzira na glumačko predznanje, ovoga puta održao je u sklopu Festivala „Željezara“ isključivo za korisnike Doma za starije i nemoćne osobe. Umirovljenici su tako vježbali neverbalno dijeliti emocije pred publikom, pri čemu im je Lučev pomagao na površinu iznijeti ono s čime se inače teško suočavaju. Nakon različitih oblika ekspresije ostaje krajnji rezultat – stajanje pred skupinom bez straha, srama i nelagode.

Lučev je objasnio kako je najveća blagodot ove radionice spoznaja da sve ono što se podiglo iz dubine smije biti bez oznake „dobro“ ili „loše“, te spremnost da sve to prihvatimo i da zagrlimo svoju ogoljenost. Svaka radionica je različita onoliko koliko je drugačija okupljena grupa, dodao je, stoga svaka pruža novo iskustvo te vodi okupljene prema suočavanju sa samim sobom. Pozne godine, nova iskustva!

KAKO DO PRAVA – PITAJTE NAS!

Naknada za troškove stanovanja

Pitanje: Moja mama je prije, uz stalnu socijalnu pomoć, primala od socijalne službe i nekakvu naknadu za troškove stanovanja, pa je time pokrivala režije. Kako je ona dosta dementna, ne zna mi objasniti zašto to više ne prima. Molim vas savjet kako da opet postane korisnica? (Z.H., Zagreb)

Odgovor: Prema još uvijek važećem Zakonu o socijalnoj skrbi troškovi stanovanja u smislu odnose se na najamninu, komunalne naknade, električnu energiju, plin, grijanje, vodu, odvodnju i druge troškove stanovanja u skladu s posebnim propisima, a to pravo se priznaje isključivo korisniku zajamčene minimalne naknade. Međutim, iako je prije to bilo pravo servisirano i financirano direktno iz sustava socijalne skrbi, sada to pravo priznaje jedinica lokalne samouprave, odnosno Grad Zagreb do iznosa polovice iznosa zajamčene minimalne naknade priznate samcu, odnosno kućanstvu utvrđene prema Zakonu o socijalnoj skrbi. Naknada za troškove stanovanja može se odobriti izravno u novcu korisniku ili plaćanjem računa pravnoj ili fizičkoj osobi koja je izvršila uslugu.

Predlažemo da se o detaljima raspitate u područnom uredu Centra socijalne skrbi prema mjestu prebivališta u Gradu Zagrebu.

Pozivamo čitatelje da nam pišu ako imaju pitanja vezano za socijalna prava i usluge, kako ih ostvariti ili kome se obratiti te ćemo im odgovoriti uz pomoć naših stručnjaka iz savjetovališta.

Kako do dostojanstva - vodič za socijalna prava za starije osobe financiran je od strane Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, a za sadržaj je odgovoran isključivo Sindikat umirovljenika Hrvatske.

OSIJEK „Sanacija“ bolesnih i bijednih

U Osijeku je 15. studenog održana edukativna radionica „Kako do dostojanstva“, a okupila je 48 članova osječkog SUH-a. Uvodno je predsjednik Podružnice Mato Obradović naglasio kako je cilj ove radionice upoznavanje članova, ali i drugih starijih osoba sa socijalnim pravima koja im trebaju pomoći u rješavanju svakodnevnih problema, a potpredsjednica SUH-a Biserka Budigam predstavila je projekt koji SUH provodi u suradnji s Ministarstvom za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku.

O socijalnim pravima u gradu Osijeku govorila je socijalna radnica Vesna Čonda, predstavica osječkog Centra za socijalni rad, koja je istaknula kako su prava umirovljenika i starijih osoba vezana isključivo za sanaciju teškog materijalnog statusa i lošeg zdravstvenog stanja, da su sredstva ograničena i da se uglavnom sani-

raju najteži slučajevi. Uz organizaciju volonterske pomoći u kući i dostavu toplih obroka potrebitima, naglasila je problem smještaja u dom, jer se na smještaj u tzv. gradski dom dugo čeka, jer je jedini socijalno i novčano prihvatljiv prosječnom umirovljeniku, a za smještaj u privatne domove Osječani nemaju novaca.

Na dvosatnoj radionici, prisutni umirovljenici nisu imali mnogo pitanja, jer im je jasno kako se problem sramotno niskih mirovina mora rješavati kroz mirovinski sustav, a ne kroz sustav socijalne skrbi. Predsjednik Obradović istaknuo je kako su članovi, a i on sam, zadovoljni radionicom jer su po

prvi puta od stručnih osoba mogli čuti nešto više i detaljnije o vlastitim socijalnim pravima te su se složili kako su radionice ovakvog tipa itekako dobrodošle i potrebne, kako u Osijeku, tako i u ostatku Hrvatske.

DUBROVNIK Penzići ne znaju svoja prava

Socijalna radionica „Kako do dostojanstva? – vodič za socijalna prava starijih osoba“ održana je i u Dubrovniku 28. studenog. Dubrovačka podružnica radionicu je organizirala u suradnji s Centrom za socijalnu skrb gra-

da Dubrovnik te uz potporu Kluba 65+ Crvenog križa.

Uvodno izlaganje održale su ravnateljica Centra Nikoleta Ljubić-Borković i pravica Katarina Kola. U svom izlaganju, uz video prezentaciju, objasnile su

i informirale prisutne o svim zakonskim rješenjima za poboljšanje statusa starijih građana koji su materijalno ugroženi, s naglaskom na položaj invalidnih osoba i umirovljenika. Okupljenih tridesetak umirovljenika postavilo je brojna pitanja što

je pokazalo da ovakve i slične radionice treba češće organizirati.

U raspravu se uključila i predsjednica Sindikata umirovljenika Hrvatske Jasna Petrović koja je govorila o aktivnostima SUH-a s ciljem poboljšanja stanja standarda hrvatskih umirovljenika, dok je Olga Muratti, savjetnica gradonačelnika Dubrovnik za potrebe umirovljenika, iznijela planove gradske vlasti za unaprjeđenje života umirovljenika u Dubrovniku. Predsjednica dubrovačkog SUH-a Vesna Mijović radionicu je ocijenila uspješnom te izrazila nadu u češće skorašnje prilike u kojima će dubrovački umirovljenici moći još više naučiti o socijalnim pravima koja mogu ostvariti.

PULA Protiv uredskog rada

Edukativna radionica „Kako do dostojanstva“ održana je i u Puli 24. studenog. Uvodnu riječ dale su predsjednica pulske podružnice SUH-a Mirjana Dika-Dužman te predsjednica SUH-a Jasna Petrović, a uvodno predavanje o socijalnim pravima starijih osoba iznijela je socijalna radnica iz Odjela za odrasle Centra za socijalnu skrb Pula Žaklina Vasiljević. Burna rasprava koja je uslijedila doticala se cjelodnevnog i poludnevnog boravka, vrlo rigoroznih ocjena invalidske komisije u Rijeci, koja ima ograničenje od pet posto pozitiv-

nih rješenja godišnje, ali i pitanje malog interesa za udomiteljski poziv. Ukazala je na sve veću potrebu za kućnom negom, ali i vrlo niski imovinski cenzus.

Vasiljević je naznačila kako će se u budućnosti sve više odlaziti od potrebitih, dok je do sada vrijedio princip uredske podjele i čekanja na potencijalne stranke da same dođu i zatraže pomoć, iako ima mnogo starijih koji nisu upućeni u svoja prava.

Radionica je završena ugodnim neformalnim druženjem. Na radionici je bilo prisutno 30-tak članova Podružnice.

BJELOVAR

Stari s premalo potpore

U sklopu projekta „Kako do dostojanstva – vodič za socijalna prava starijih osoba“, kojeg SUH provodi u suradnji s Ministarstvom za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, u Bjelovaru je 14. studenoga 2017. godine uspješno realizirana još jedna edukativna radionica, ovoga puta u sjedištu bjelovarske podružnice SUH-a. Okupila je 25 sudionika, a uvodne riječi su dale predsjednica podružnice Ana Široki te potpredsjednica SUH-a Biserka Budigam, dok su uvodna predavanja o pravima starijih osoba iz sustava socijalne skrbi dali socijalna radnica Danijela Popović te pravnik Zlatko Musa iz bjelovarskog Centra za socijalnu skrb.

Pitanja je bilo mnogo, kaže Ana Široki, a kako i ne bi. Mnogo problema muči naše umirovljenike: „Svi su, očekivano, bili usredotočeni na pitanja zbog čega mirovine ne idu gore, poput cijene sindikalne košarice? Naše mirovine su niske, a znamo da su naši umirovljenici predznadnji u Europi po visini mirovine, iza nas je samo Bugarska.“

Široki dodaje kako su takva pitanja razumljiva s obzirom na činjenicu da velik dio naših umirovljenika već dugo živi na rubu siromaštva. Ističe i tužnu stvarnost onih koji su zbog vlastite djece svoju kuću dali pod hipoteku. „Bili smo uvjereni kako će naša djeca dobro živjeti, da se neće ovoliko mučiti... No, eto, naša je država takva kakva je i ljudi su, opravdano, posve razočarani, a mehanizama socijalne potpore za starije gotovo i nema.“ Dodaje kako su postavljali i pitanja o zdravstvenom osiguranju, s obzirom na nelogičnost velikih nadoplata ili plaćanja lijekova, koji često budu posve nedostupni građanima. Istaknuli su i neučinkovitost zdravstvenog sustava u bolnicama, gdje su umirovljenici prisiljeni ili strpljivo čekati svoj red ili platiti privatno toliko potreban liječnički pregled. A otkuda i s čime, s pravom se pitaju umirovljenici.

Unatoč problemima s kojima se svakodnevno susreću, bjelovarski SUH-ovci nakon radionice još su se neko vrijeme zadržali u prostorijama podružnice, komentirajući kako su ovakve radionice itekako od pomoći ljudima koje nepravedni mirovinski, socijalni i zdravstveni sustavi sve više zanemaruje.

DONJI MIHOLJAC

20 godina ponosa i dobrih djela

Udruga SUH-a Donji Miholjac obilježila je 23.11.2017. na svečanoj sjednici skupštine u prostorijama Ribičkog doma na Staroj Dravi čak 20 godina postojanja.

Predsjednik Zlatko Risek na sjednici je prezentirao izvješće o radu i djelovanju, a po tome je donijeta odluka o proglašenju Mire Kosić za doživotnu počasnu predsjednicu. Dodijeljene su povelje suradnje i zahvalnice pojedincima i pravnim osobama za pomoć u radu te priznanja članovima za aktivno sudjelovanje u radu i promicanje vrijednosti Udruge.

Osim članova, svečanoj sjednici nazočili su i brojni gosti, između ostalih, dogradonačelnik Donjeg Miholjca Tomislav Brusač, predsjednik donjomiholjačkog Crvenog križa Ivan Petriševac, izaslanik predsjednice SUH-a Mato Obradović te predsjednik SUH-a Strizivojna Željko Guljašević.

Podružnicu SUH-a u Donjem Miholjcu 1997. osnovali su Mladen Čipić, Katica Jagodić, Janez Smrekar, Ante Šimunović, Marija Varaždinac te zapisničarka Katica Golinac. Podružnica je 17.05.2013. godine uz suglasnost SUH-a Zagreb registrirana u Udrugu.

Kako je istaknuo predsjednik Risek, Udruga je svake godine donosila godišnji plan djelatnosti i zalagala se za okupljanje i proširivanje članstva, organizaciju uzajamnog i solidarnog pomaganja članova (2003. osnovana je Kasa uzajamne pomoći, sa stotinjak članova), suorganizaciju socijalne pomoći u suradnji sa lokalnim Crvenim križem, Gradom te Općinom Marijanci, kroz dodjelu blagdanskih poklon-paketa potrebitim članovima. Nadalje, u suradnji sa Turističkom zajednicom te drugim udrugama, tamošnji SUH je sudjelovao u prikladnim manifestacijama te izložbama i prodajama rukotvorina članova.

Donjomiholjački SUH-ovci sudjelovali su i u potpisivanju peticije pro-

tiv siromaštva i prosvjedima koje je organizirala Središnjica SUH-a i županijsko povjereništvo Osječko-baranjske županije. SUH-ovci su prikupljali i humanitarnu pomoć za SUH u Gunji nakon poplava 2014., kao i za svoje socijalno i/ili zdravstveno ugrožene članove.

Ostvarena je suradnja s Udrugom umirovljenih obrtnika iz Osijeka kroz izletničke susrete, a organiziran je i informatički tečaj za članove u suradnji s Gradom. Udruga je organizirala i tribinu o doživotnom i dosmrtnom uzdržavanju, sastavljanju ugovora te pravnoj pomoći u suradnji sa Središnjicom SUH-a i Pravnim savjetovalištem iz Zagreba.

Risek je istaknuo aktivnosti kojima se bavi stotinjak članova Udruge, a to su tjelovježba za žene u školskoj športskoj dvorani Donji Miholjac, nordijsko hodanje u prirodi, belot, šah i pikado za žene i muškarce te izrada rukotvorina i suvenira. Udruga organizira i brojne izlete, uz savjetodavne i zabavne programe s ciljem upoznavanja šire i bliže okolice, ali i ostatka Hrvatske, a organizira i natjecanja u okviru Udruge te na razini županije. Risek je spomenuo i kazališne predstave u osječkom HNK na koje SUH-ovci rado idu.

Trud i aktivnosti kojima se Udruga istakla u javnosti višestruko su nagrađivani. Risek je zajedno s ostalim članovima posebno ponosan na primljeno javno priznanje, odnosno, Pečat Grada Donjeg Miholjca prigodom obilježavanja Dana Grada 2016. godine.

Od ciljeva Udruge u narednom razdoblju, Risek je dodatno istaknuo problem prostora Udruge koji se nalazi na katu zgrade koju koriste i ostale donjomiholjačke udruge. S obzirom na godine i zdravstveno stanje članova, cilj je pronaći adekvatan prostor u prizemlju zgrade.

PODRUŽNICA PODSLJEME

Bake, djedovi, unuke i unuci

Ove godine su SUH-ovci zagrebačke podružnice Podsljeme, na oduševljene mališana zagrebačkih podsljemenskih naselja, u nedjelju, 03.12.2017., točno u podne u Markuševačkoj Trnavi organizirali susret djece sa Sv. Nikolom i Krampusom.

Sunčano prosinačko popodne izmamilo je na druženje rekordan broj djece. 125 mališana je, zajedno sa svojim roditeljima, bakama i djedovima, prisustvovalo podjeli darova i predstavi na otvorenom. Prije dolaska Sv. Nikole, djeca su kitila božićnu jelku i s nestrpljenjem očekivala njegov dolazak. Djecu je, raznoraznim vragolijama zabavljao Krampus, a pojava Sv. Nikole s punom torbom darova izazvala je salve dječjeg oduševljenja.

Zahvaljujući SUH-u Podsljeme i njihovim malobrojnim sponzorima, podijeljeno je 125 prigodnih poklon-paketa, a svi zajedno mogli su se okrijepiti i proizvodima markuševačke pekarnice

te kolačima (odrasli i rakijom, kako bi se ugrijali na zubatom prosinačkom suncu). Druženje i fotografiranje sa Nikolom i njegovim vjernim pomagačem Krampusom ostat će u lijepoj uspomeni i djeci, ali i članovima Podružnice.

Priredbu su osmislili Nada i Ivan Ročić koji je odjenuo halje sv. Nikole, a realizaciju su pripomogli Alberta i Ivica Kirin, Ivica Ročić, Blaženka Ačkar i Mladen Putak, dok je Krampusa vjerno utjelovio Stjepan Patalen. Druženje sa Nikolom podržali su i članovi SUH-a Donja Dubrava.

Podsljemenski SUH-ovci krajem studenog, točnije 25.11., organizirali su i izlet u Vukovar, a tri dana prije, 22.11., pod okriljem trešnjevačke podružnice SUH-a, posjetili su Varaždin i Sv. Martin na Muri.

Bez sumnje, dobro su se zabavili i na umirovljeničkoj zabavi u Bidrovcu, 18.11. Zajedno sa prijateljima iz susjednih podružnica Miroševca, Granešinskih Novaka i Donje Dubrave veselili su se, pjevali i plesali uz glazbu uživo, do kasno u noć. Veselo i raspjevano bilo je i na zabavi u podružnici Sindikata umirovljenika Hrvatske Donja Dubrava. Dvorana u Vrpoljskoj bila je dobro popunjena, a zabavi se pridružilo 16 članova podsljemenske podružnice.

Osim zabave i druženja u Društvenom domu Bidrovec, u prosincu planiraju i posjete siromašnim i bolesnim građanima te zajednički doček Nove godine.

ZAGREB

Povelja suradnje zagrebačkoj Matici

Na tradicionalnoj godišnjoj svečanosti Matice umirovljenika grada Zagreba pod nazivom „Otvorena vrata“, održanoj 21. studenog potpredsjednica SUH-a Biserka Budigam uručila je Povelju suradnje u povodu 25. obljetnice SUH-a predsjednici Matice umirovljenika grada Zagreba Mariji Kalebota. Istaknula je pritom kako je ovo priznanje za dugogodišnju iskrenu, uspješnu suradnju u brizi za umirovljenike i starije osobe, a osobito u borbi za ostvarivanje njihovih prava. Naglasila je i kako je predsjednica Kalebota pozvala članove Matice umirovljenika grada Zagreba da se pridruže prosvjedu SUH-a održanog 10. listopada te je javno pozdravila skup na Trgu bana Josipa Jelačića.

Zahvaljujući na dodijeljenom priznanju, Kalebota je još jednom naglasila da je ponosna što su članovi Matice umirovljenika grada Zagreba sudjelovali u prosvjedu i naglasila da je ipak očekivala veći odaziv umirovljenika na prosvjedu.

UMAG Obostrane dobre želje

U maški SUH-ovci 19. studenoga susreli su se u Trstu sa članovima pobratimljene sindikalne lege SPI CGIL DOMIO. Suradnja traje od 1998., kad je potpisana Povelja o bratimljenju, a na temelju Povelje, održavaju se međusobni susreti.

Nakon susreta kod sjedišta Domia u Trstu, zajedno su se uputili u

obilazak Devinskog grada – Castello di Duino, a nakon toga su nastavili druženje u Prečniku - Precenivo, uz glazbu i razmjenu skromnih poklona te izraze obostranih želja za nastavak suradnje, istaknuo je predsjednik umaškog SUH-a Anton Pertot. Jubilarni 20. susret održat će se iduće godine u Umagu.

TREŠNJEVKA SJEVER

Podružnica SUH-a Trešnjevka sjever organizirala je 22. studenoga izlet u Varaždin i Sveti Martin na Muri. Vrijeme je bilo prekrasno, raspoloženje odlično, zadovoljstvo se moglo osjetiti u zraku. Dolaskom u Varaždinu, posjetili

Pozdrav sa skele

su Stari grad, najvažniji gradski spomenik kulture, unutar kojeg je smješten Gradski muzej Varaždin. Potom su ih u Termama Sveti Martin na Muri domaćini povelili u obilazak Terma, nakon čega su uz pratnju vodiča posjetili stari Mlin, Mli-

narsku kuću (multimedijalni centar), vozili se skelom, vidjeli najsjeverniju točku Hrvatske, obišli etno-zbirku Trstenjak te uživali u odlično pripremljenom ručku u restoranu Vučkovec u samim Termama.

Vesna Bečić

Milijuni ljudi moglo je spriječiti svoju bolest ili ranu smrt. Postoje jednostavne mjere za duži i zdraviji život na zemlji. Koje?

Prvo, shvatimo da duži život ovisi uglavnom o nama samima. Na početku prošlog stoljeća top ubojice su bile zarazne bolesti - upala pluća, gripa, tuberkuloza, proljev, difterija. One su bile odgovorne za trećinu svih smrtnih slučajeva. Danas, zahvaljujući medicinskom napretku, higijenskim i drugim javnozdravstvenim mjerama, te su bolesti na donjim mjestima liste opasnih oboljenja. Danas su glavne ubojice ateroskleroza i rak, koje su odgovorne za čak 75 posto smrtnih slučajeva, koje nisu u vezi s nesretnim slučajevima odraslih osoba. Ipak, razuman, oprezan i budan pojedinac može učiniti više za svoju zaštitu od tih bolesti, nego što to može učiniti liječnik. Znajući to, dobivamo poticaj da budemo manje fatalisti i da vodimo veću brigu o sebi.

Drugo, otiđimo na redovne liječničke kontrole. To je naša prva investicija u buduću zdravlje. Na taj se način mogu otkloniti prvi simptomi mnogih oboljenja i odmah poduzeti preventivne mjere. To je posebno važno u kritičnoj dobnoj skupini.

Nemojte ignorirati simptome. Kad se jave prvi, rani simptomi bilo koje vrste (uporni kašalj, čvor u dojci, vaginalno krvarenje itd.) razumno je odmah otići k liječniku. Taj rani odlazak doktoru često znači razliku između življenja u strahu od bolesti

koja možda uopće i ne postoji i poduzimanja odgovarajućih mjera, ako je ona zaista prisutna. Nažalost, veliki broj ljudi sklono je zanemariti prve simptome.

Treće, ako imate prekomjernu tjelesnu težinu, nepokolebljivo ju smanjujte svake godine. Većina ljudi misli da je normalno što se debljaju kako postaju stariji. Opasno i pogrešno mišljenje! Dobro je držati na umu da debeli ljudi obično ne dočekaju starost!

Četvrto, prestanite pušiti. Doktori koji ustvari najbolje poznaju duhan, odriču ga se! Nikotin snažno suzuje krvne žile, s katastrofalnim posljedicama na srce, krvnu cirkulaciju u nogama i brojnim drugim komplikacijama u organizmu (rak pluća, kronični bronhitis, emfizem).

Peto, oprezno s alkoholom, posebno u ovo blagdansko vrijeme. Prosječan čovjek ne uočava kako alkohol brzo uništava. Alkoholna pića sadrže mnogo kalorija, koje se često ne uzimaju u obzir kod obračunavanja dnevnih ukupno konzumiranih kalorija. S vremenom, u određenom broju slučajeva, masnoće se nakupljaju u jetri i vode pravo prema cirozi - uzrok rane smrti, koja se mogla spriječiti. Jači potrošač alkoholnih pića može biti i nesvjestan činjenice da jetra mogu biti oštećena kroz duže vrijeme, a da ne pokazuje simptome.

Šesto, redovna tjelovježba je neophodna. Tjelesno vježbanje poboljšava cirkulaciju krvi u čitavom organizmu. Za prosječnu zdravu osobu pogodne aktivnosti

su žustri hod, rekreativno trčkanje, plivanje. Važno je da se ubrza frekvencija srčanih otkucaja i disanje! Na taj se način jača srčanožilni sustav, koji postaje otporniji na bolesti. Poboljšava se i mentalno stanje.

Sedmo, i jednako važno: budite optimistički raspoloženi. Fiziološki, sreća i zadovoljstvo je zdravo. Na funkciju srca utječe stres, kao što je na primjer iznimno odgovoran posao, nepotrebne brige itd. Osim toga, liječnici vide slučajeve mladih ljudi koji su umrli od srčanog infarkta jer nisu imali pozitivan stav u životu, jer nisu bili "borci", jer nisu zauzeli stav da se mogu nositi i s teškom bolešću. U teškim situacijama zrela nada i zadržavanje pozitivnog stava, ustvari povećava šanse čovjeku za preživljavanjem.

Osmo, uzmite odmor. Olakšanje od svakodnevnih napetosti obnavlja, ponovno vraća veselje življenja. Uzeti tjedan dana i otići negdje na ribolov, u planine ili na neko putovanje može učiniti čuda. Glavno da se odmaknete od rutinskog posla i radite nešto što vas veseli i u čemu uživate. Sreća može biti toliko blizu koliko vam je blizu i vaš vrt!

Sve ovdje navedeno su preporuke nekih od najpoznatijih medicinskih stručnjaka na svijetu. Prihvaćajući te savjete lako je moguće produžiti svoj životni vijek za deset do trideset godina

Stručnjaci su svoje rekli, sve ostalo ovisi o nama.

dr. Ivo Belan

ŽIVOT KOD KUĆE

Kad te pazi tvoj robot

Kako će starije osobe u budućnosti moći produžiti život u vlastitom domu? Uz pomoć plaćenih javnih servisa ili privatno angažiranih njegovateljica? Ne, kažu znanstvenici, uz pomoć robota! 2004. u filmu "Ja, robot," lik mrzitelja robota (Will Smith) šokiran je kad dolazi k majci i otkrije kako joj robot peče pitu za ručak. Danas je, čak i u Hrvatskoj, normalna stvar da u bolje stojećim kućama imaju robot-usisivač koji sam prepoznaje kad treba nešto očistiti i kruži sam po kući.

Roboti su danas na usluzi i za podizanje u krevet, hranjenje pacijenata, davanje lijekova, a uskoro bi se mogli koristiti i automobili koji bi sami vozili, robot-psići ili roboti za igranje šaha. Moguće je očekivati da će zbog ubrzanog starenja stanovništva kroz desetak godina roboti preuzeti 24-satnu dugoročnu skrb o starijima, jer su pouzdaniji od - ljudskog njegovatelja, koji podliježe zaboravu, prehladi, umoru, nedolasku. Znanstvenici se trude stvoriti robote za starije koji će s njima moći i razgovarati, kako bi im takav oblik skrbi postao prihvatljiviji, piše u američkom Smithsonian Magazine.

„IZVOZ“ IZ DANSKE

Bicikliranje sa seniorima

Biciklirajući do posla, Danac Ole Kassow svakodnevno je viđao 97-godišnjeg Thorkilda, korisnika staračkog doma, kako sam sjedi na klupi i uživa u sunčanome danu. To mu je dalo ideju koja se proširila na 14 zemalja. Jednoga dana Ole se pojavio u staračkom domu sa rikšom spojenom na bicikl i poveo Thorkilda u vožnju gradom, kako bi ponovno posjetio mjesta svog djetinjstva i podijelio s njim svoju životnu priču. Idućeg dana i ostali su se stanovnici doma također željeli voziti s njim pa je Ole pokrenuo udrugu „Cycling without age“ (Bicikliranje bez godina) u kojoj volonteri na biciklima-rikšama voze svoje sugrađane starije dobi. Mnogima od njih to je jedinstvena prigoda da malo izađu iz doma, naročito zato što ih dosta zbog zdravstvenog stanja ima ograničene mogućnosti kretanja. To im je rijetka prilika da iziđu van, na sunce, a jednostavna zadovoljstva poput osjećaj vjetra u kosi i razgledavanje grada pričinjaju im veliku radost.

Pojedinac umirovljenik rijetko može nešto učiniti za sebe sama, a još manje za više ljudi. Mnogo ljudi može učiniti mnogo za sve zajedno, ali i za svakoga pojedinca ponaosob

Piše: Biserka Budigam,
psihologinja

Za idući prosvjed pridružite se hrabroj gomilici, da postanemo gomila

Bio je prosvjed umirovljenika na Trgu bana Josipa Jelačića prije dva mjeseca, ali odjeci još traju... Priča mi moja suradnica da je čekajući dolazak zakašnjelog vlaka na zagrebačkoj željezničkoj postaji zapazila kako je po kantama za smeće jedna starija žena tražila i sakupljala plastične boce. Naravno, započele su razgovor. Gospođa Mira (83) je već dugo u prijevremenoj mirovini koja iznosi oko 2.050,00 kuna, taman malo niže od prosječne, ali ima i ovrhu od 300 kuna za telefon. Krajem 80-ih njezino je poduzeće „otišlo“ u stečaj, a ona u prijevremenu mirovinu. Nije imala ni dovoljno staža, niti godina starosti pa je mirovina bila mala. Mislila je - „bolje išta, nego ništa“ i vjerovala da će doći ljepši dani kad rat završi. Kaže da iz dana u dan sve teže plaća režije i zadovoljava svoje skromne potrebe.

Boce skuplja tek mjesec i pol i to sada za plaćanje struje. Kako bi se motivirala, svaki dan pred očima ima neki konkretan račun ili dug. Na pitanje da li zna da su umirovljenici organizirali prosvjed i tražili povećanje mirovina za velik broj onih koji, kao ona imaju mirovinu ispod granice siromaštva. Potvrдно je odgovorila, ali ona u prosvjedu nije sudjelovala, a neće ni u nekom sljedećem. Zna, da oni s visokim plaćama ne razumiju kako se živi sa 1.700 kuna cijeli mjesec, ali je kolegicu upitala što se promijenilo nakon tog prosvjeda. Njen je odgovor – ništa. Do sada baš ništa.

I ja se sjetih reakcije moga uvaženog kolege profesora s troje djece i nezaposlenom suprugom

koji se s profesorske plaće i dječjeg doplatka iznenađeno „vinuo“ u političke sfere s čak 4 – 5 puta većim primanjima. Na jednom sastanku je začuđeno upitao dojučerašnjeg kolegu „kako zaboga živiš s tako niskim primanjima“. Svi prisutni su se začuđeno pogledali i suzdržali od komentara. Bilo bi smiješno, da nije tužno. Kako se čovjek brzo prilagodi i na bolje, ali i na lošije.

Ili druga reakcija. Aktivisti SUH-a kupuju ovih dana prigodne pakete za praznike potrebitima te obilazeći bolesne upitaju ih što im je najpotrebnije i iznenade se. Evo samo nekih „želja“: najjeftinije ribice u konzervi, kukuruzno brašno, konzerve graha, najjeftinije deterdžente itd., ali sve prilagođeno „njihovoj kupovnoj moći“. Potiskuju vlastite želje za nečim boljim i kvalitetnijim. Negiraju i mogućnost da to postignu. Ne usude se da ih ne proglase nerealnim i nekritičnim, bahatima i prezahtjevnima.

Ove smo godine dobili sredstva za organizaciju izleta pa smo, uz prijevoz, platili i ručak u restoranu da većina umirovljenika ne mora nositi „suhi“ obrok. I pazimo da u projekte koji uključuju radionice i predavanja uključimo prigodne obroke. Pokušavamo barem na tren vratiti ponekima dostojanstvo življenja u starosti. Pokušavamo ljudima vratiti povjerenje u vlastite sposobnosti i mogućnosti, osjećaj da se sami mogu izboriti za vlastito dostojanstvo. Moramo starijim osobama podići samosvijest.

Možda je vrijeme da spoznamo „zašto guramo glavu u pijesak?“, što je naslov nove knjige psihologinje Mirjane Krizmanić. Pa evo,

pokušat ću objasniti zašto doista ne želimo priznati neke svoje slabosti i nemogućnosti. Prije svega, mi se želimo zaštititi od neugode zbog neuspjeha. To je u nekim psihološkim teorijama zapravo mehanizam samoodbrane od neugodnosti ili svjesnog nanošenja boli. Često nam se u životu čini da je bolje nešto ne mijenjati i ne činiti nego, zbog pokušaja promjene, doživjeti neuspjeh. Odlučujemo se na već isprobane oblike ponašanja i na stvorene slike o sebi i svojim mogućnostima. Zapravo obmanjujemo i sebe i druge.

I tako, štiteći sebe od nekih trauma, od neuspjeha, godinama obmanjujemo i sebe i druge. Kakav je pravi život koji živimo znamo samo mi. Ponekad kažemo sami sebi – „to nisam ja“. Kad bi ljudi znali što sam sve proživjela, neki bi me više voljeli, neki bi me prezirali, neki možda čak i mrzili. Zato, za početak, napravite „sastanak sa samim sobom“ i to riješite vi i vaše drugo ja (alter ego). Ako ne uspijete, pokušajte s prijateljem, a u krajnjem slučaju s psihologom ili psihijatrom.

Ipak svi smo vrijedni boljeg života, svi bez obzira na vlastite sposobnosti. No, kad udružimo snage i sposobnosti, mnogo smo jači. To vrijedi i za prosvjed. Pojedinac umirovljenik rijetko može nešto učiniti za sebe sama, a još manje za više ljudi. Mnogo ljudi može učiniti mnogo za sve zajedno, ali i za svakoga pojedinca ponaosob.

Za idući prosvjed pridružite se hrabroj gomilici, da postanemo gomila.

I nakon prosvjeda prosvjed. Sretna vam Nova 2018!

Stric ima dug

Pitanje: Sa stricem sam sklopio ugovor o doživotnom uzdržavanju kojeg sam za sve vrijeme njegovog trajanja izvršavao na stričevo zadovoljstvo. Nakon stričeve smrti pripala mi je sva stričeva pokretna i nepokretna imovina koja je bila navedena u ugovoru. Imovinu sam prenio na sebe, a za nekretnine sam platio porez na promet nekretnina. Sve je bilo u redu dok se nije pojavio čovjek koji je tvrdio da je stricu pozajmio veći iznos novaca, pa od mene kao jedinog nasljednika strica traži da mu dug vratim. U protivnom prijeti tužbom.

Napominjem da nisam znao da je stric od bilo koga pozajmljivao novac, te sam tražio od čovjeka da mi da potvrdu ili ugovor o zajmu. Iz pokazanog shvatio sam da je stric stvarno od njega pozajmio veći iznos, a meni, valjda bojeći se da ga neću uzeti na uzdržavanje, o tome nije ništa govorio. Jesam li dužan tom čovjeku nadoknaditi iznos zajma, jer je isti pozamašan, a tu su još i kamate u pitanju? (I.Z, Slavonski Brod)

Odgovor: Budite mirni. Davatelj uzdržavanja nije obvezan vratiti dug kojeg je proizročio primatelj uzdržavanja, bez obzira da li se dug odnosi na vrijeme prije ili poslije sklapanja ugovora, osim ako je ugovorom o uzdržavanju davatelj uzdržavanja preuzeo obvezu vraćanja duga.

Daleko je Kanada

Pitanje: Preselio sam se prije tri godine sa obitelji u Kanadu, a svoje nekretnine, zemlju i kuću ostavio sam rođaku na čuvanje i korištenje. Nekretnine nisam htio prodati jer sam računao da ću se vratiti čim zaradim dovoljno novaca da uredim imanje i kupim potrebnu mehanizaciju za poljske radove. Prije dvije godine moj rođak mi je javio da je susjed uzurpirao moje zemljište te da ga obrađuje i koristi za svoje potrebe. Napisao sam pismo susjedu, te ga zvao telefonom, tražeći od njega da prestane s korištenjem mog imanja jer se namjeravam uskoro vratiti. Međutim susjed se oglušio na moj zahtjev, štoviše prema informaciji koju sam dobio od rođaka, sagradio je put preko mog imanja kojeg koristi za potrebe prijevoza. Što da radim i kako da zaštitim svoj posjed, a da ne moram dolaziti iz Kanade? (I.G., Krapina)

Odgovor: S obzirom da Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima određuje da pravo na zaštitu posjeda prestaje protekom roka od 30 dana kada je smetani posjednik saznao za čin smetanja i počinitelja, a najkasnije godinu dana od dana nastalog smetanja, očito je da ste izgubili pravo na zaštitu posjeda. No, to ne znači da ste izgubili vlasništvo nad svojom imovinom jer ćete moći dignuti tužbu kojom tražite da se utvrdi vlasništvo na nekretninama koje je susjed samovlasno zaposjeo. Zato, ukoliko imate dokaze o vlasništvu, možete podignuti tužbu i opunomoćiti odvjetnika da štiti vaše imanje u vašoj odsutnosti. Važno je napomenuti da vlasnička tužba ne zastarjeva.

pravni savjeti

Odgovara:
Milan Tomičić
dipl. pravnik

Sukob nakon očeve smrti

Pitanje: Pokojni otac mi je oporukom ostavio dio svog imanja, dok je preostali, veći dio imanja ostavio neraspoređeno. Otac je umro, a braća i sestre smatraju da ja nemam nikakva daljnja prava na neraspoređeni dio ostavine, jer sam namiren oporukom. Ako je to točno, ja sam prošao daleko gore nego oni, jer neraspoređeni dio imovine trebali bi oni sami dijeliti. Da li je to točno? (B.M., Pula)

Odgovor: To što ste oporukom dobili dio ostavine ne znači da vam ne pripada pravo na zakonsko nasljeđivanje imovine koja nije raspoređena oporukom. Dakle, vi kao i ostala braća i sestre ste zakonski nasljednici preostalog dijela imovine, uzimajući u obzir i vrijednost imovine koju ste naslijedili oporukom. U svakom slučaju, takvom raspodjelom vašoj braći i sestri ne smije biti povrijeđen nužni zakonski dio.

Besplatno
pravno
savjetovalište
za članove
Sindikata
umirovljenika
01/46 55 111/244
ili 01/46 15 797

Thalassotherapie
CRIKVENICA
Specijalna bolnica za medicinsku rehabilitaciju
Primorsko-goranske županije

*Dragi umirovljenici uz zahvalu na dosadašnjoj suradnji
želimo Vam sretno božićno blagdanje
i uspješnu novu 2018. godinu!*

Thalassotherapie Crikvenica, Gajevo šetaliste 21, 51260 Crikvenica
Tel: 051 407 666, Fax: 051 785 062,
www.thalasso-ck.hr, E-mail: info@thalasso-ck.hr

Mirjana Monas, predsjednica Podružnice SUH-a Pazin

„Švedanka“ iz srca Istre

„Moramo se i dalje boriti za naša prava; posljednjim atomom volje i snage zahtijevati da nam se omogući dostojanstven život pod stare dane jer smo to zaslužili svojim doprinosom ovoj državi“

Mirjana Monas (60) vodstvo pazinske podružnice SUH-a preuzela je krajem ožujka 2016. godine, ali u rad Podružnice uključila se još 2009. godine na inicijativu i molbu tadašnjeg predsjednika Vjekoslava Serge. Monas je i članica Županijske skupštine SUH-a Istarske županije te članica Predsjedništva SUH-a Hrvatske. Objašnjava kako je njeno uključivanje u rad SUH-a bio logičan potez, s obzirom da je, kako ističe, oduvijek bila zainteresirana i aktivna u području promicanja općeg dobra.

Mirjana Monas rođena je u Pazinu, u srcu Istre. U dobi od deset godina, s roditeljima odlazi u Švedsku. U pet godina, koliko su bili ondje njeni roditelji su radili, a ona je imala priliku kroz školovanje i dobro naučiti švedski jezik. Nakon gimnazije, radni vijek provela je u Riječkoj banki u Pazinu pune 34 godine. Tamo je dva puta izabrana za predsjednicu sindikata. No, dodaje, nakon 34 godine u banci, osjetila je potrebu za promjenom. Obzirom da je izvrsna govornica švedskog jezika, uplovila je, i u turističke vode te se po umirovljenju bavi turizmom. Položila je licencu za turističkog vodiča za Istarsku, Primorsko-goransku te Ličku županiju, a aktivna je i kao pratiteljica za švedske i norveške goste u Hrvatskoj. Ističe kako je to iskustvo jedan sasvim novi izazov te priznaje kako je obogaćuje na posve drugačiji način. Širi iskustvo, ali i poznanstva: „Na novom poslu družim se većinom sa umirovljenicima iz Skandinavije te na taj način učim o statusu umirovljenika izvan Hrvatske.“

Skandinavski umirovljenici, s kojima najviše radi, pokazuju velik interes za saznanja o našem sustavu, našim mirovinama i statusu umirovljenika kod nas: „Kad im kažem da naša prosječna mirovna iznosi oko 350 eura, mnogi mi ne vjeruju, jer vide cijene u trgovinama, znaju da i mi moramo plaćati struju, vodu, telefon, TV pretplatu i da se moramo i prehraniti. Uvijek im predložim da ćemo ih mi naučiti kako se može i mora preživjeti s tako malo novaca. Uvjerena sam kako bi puno država željelo imati takve strpljive umirovljenike sa tako puno razumijevanja“, naglašava.

Mirjana Monas aktivno je uključena u pomoć pri ostvarivanju prava na inozemne mirovine (posebno talijanske) te u pomaganju članovima SUH-a oko rješavanja dokumentacije

za mirovine prema našim zakonima. Ističe pomoć koju pružaju umirovljenicima u suradnji s Patronatom INCA-om CGIL, sindikalnom službom za mirovinska prava sa sjedištem u Rijeci. Dodaje kako njihov predstavnik dolazi u pazinsku podružnicu SUH-a dva puta mjesečno.

Nadalje, pazinska podružnica organizira razne radionice za svoje članove te se druže na izletima, a k tome barem šest puta godišnje organiziraju plesnu zabavu sa večerom.

Humanitarno djelovanje značajka je i pazinske podružnice. SUH-ovci u Pazinu tako dva puta godišnje posjećuju domove za starije u Istri i dnevni boravak za odrasle u Pazinu. Dva puta godišnje posjećuju svoje članove slabijeg imovinskog stanja te im prigodnim paketima uljepšavaju uskršnje i božićne blagdane. Surađuju i druge pazinske udruge te su već pet puta organizirali zajedničke izlete za četiri pazinske udruge. Monas s oduševljenjem govori o druženju invalida, gluhih i naglutih te osoba s posebnim potrebama, kao i članova Udruge „Hoću mogu“ s umirovljenicima iz Pazina. Predsjednica ističe socijalnu notu tih druženja koja nju osobno svaki put obogaćuju i uči o teškim životnim situacijama drugih.

Na čestitke za tako uspješne aktivnosti odgovara: „Nisam samo ja zaslužna za sve, ne mogu samo ja biti ponosna, jer bez naših volontera i suradnika napretka ne bi bilo. Ponosni smo i na povećanje broja članova u pazinskom SUH-u.“ No, dio zasluga pripada i sinu Goranu (36) i kćerki Romini (39) te troje unučadi, ali i mami s kojom dijeli kućanstvo.

U pazinskoj podružnici zadovoljni su unapređenjem suradnje sa talijanskim SPI-CGIL i sa članovima pobratimljenog grada Portogruaro. Suradnjom uče kako se treba boriti i ne posustati u borbi za naša prava. „Na njihov poziv sudjelovala sam u njihovom protestu u Rimu i bilo mi je izuzetno drago vidjeti kako oni to rade. Ponosni smo također da mi u Pazinu, za razliku od drugih, jako dobro i pozitivno surađujemo sa Maticom umirovljenika Pazin i Hrvatskom strankom umirovljenika, te zajednički rješavamo sve probleme s kojima se suočavaju naši umirovljenici. Zajednički smo omogućili mnoge popuste u trgovinama u Pazinu, smanjili cijenu parkiranja na 150

kn godišnje i uveli još mnoge druge pogodnosti za starije“, zaključuje.

Srećom naši umirovljenici nemaju puno problema, ističe predsjednica SUH-a. „Mi smo mala sredina i svi si međusobno pomažemo. Volim reći da, ako slušaš, pamtiš i želiš, puno toga se može napraviti. Drago nam je da ih ove godine možemo obradovati i reći da se konačno vidi „svjetlo na kraju tunela“ kad je riječ o Domu za starije i nemoćne u Pazinu. Počelo se sa pripremama i nadam se da će mnogi od nas odahnuti jer nećemo bit na teret našoj djeci, već ćemo moći računati na smještaj u Domu“.

Što se tiče SUH-a na nacionalnoj razini, predsjednica pazinske Podružnice naglašava kako joj je drago da su se nakon dugo vremena održali umirovljenički prosvjedi i to upravo na inicijativu SUH-a Hrvatske. Pokazali smo nezadovoljstvo, dodaje, i poručili da naše probleme treba rješavati. Nastavlja kako bi joj bilo draže da se uključio veći broj umirovljenika, s obzirom da se broj umirovljenika penje do milijun i dvjesto tisuća.

„Znamo da umirovljenicima nije lako, predznajni smo u Europi u omjeru plaća – mirovina, prosječna mirovina je mala i nije pogodna da nakon 40 i više godina rada ovisiš o svojoj djeci. Osjećamo se izgubljeno i zapostavljeno, mnogi nemaju ni za osnovne životne potrebe, a da ne govorimo o putovanjima i nekom luksuzu jer za to jednostavno nema prostora“. U tom duhu, Mirjana Monas ističe kako nije optimistična kad razmišlja o budućim događajima. Odgovor je nažalost uvijek isti, nema financijskih sredstava. „No, to ne znači da se trebamo predati, moramo se i dalje boriti za naša prava, posljednjim atomom volje i snage zahtijevati da nam se omogući dostojan život pod stare dane jer smo to zaslužili svojim doprinosom ovoj državi“, ističe Monas.

Od SUH-ovih zahtjeva upućenih Vladi ističe uvođenje minimalne mirovine u odnosu na rast minimalne plaće i dobar model usklađivanja mirovina. Također, navodi kako je jednako bitan i zahtjev da kad jedan od partnera umre, onda bi drugi partner trebao dobiti dio mirovine, kako je to u većini europskih zemalja. Nije sigurna hoće li se na toj platformi sve umirovljeničke udruge i stranke ujediniti.

Ivana Dragija

Čestit
Božić
i sretna

Nova godina

- pun ili polu-pansion u Hotelu San**** u Laktašima /smještaj, doručak, ručak i/ili večera/
- ljekarski pregled
- vođenje medicinskog kartona
- kontrolni ljekarski pregled i otpusno pismo
- razvoj individualnih programa za liječenje sa termo mineralnom vodom
- tri medicinske terapije dnevno po savjetu ljekara /izuzev masaže/
- neograničena upotreba vanjskih bazena sa termomineralnom /u sezoni/ vodom
- besplatan pregled očiju u Klinici Svjetlost i popust na usluge
- besplatan pregled u stomatološkoj ambulanti Elite dent i popust na usluge
- turistički obilazak Laktaša i Rimskih termi
- zabavne večeri sa glazbom uživo

Cijene za grupu 45-60 osoba za 10 dana

TERME
Laktaši

Mjesec	Polupansion	Pun pansion
I, II, XII	140,00 €	200,00 €
III, XI	155,00 €	215,00 €
IV, V, IX, X	170,30 €	230,30 €
VI, VII, VIII	200,00 €	260,00 €

• u ponudi programi za manje grupe i za manji broj dana

1990-2015

Princ
CARD SYSTEMS

ISO 9001=ISO 14001

**DRAGI UMIROVLJENICI,
SVE NAJBOLJE POVODOM BOŽIĆNIH I
NOVOGODIŠNJIH BLAGDANA TE PUNO
SREĆE IZDRAVLJA U
NOVOJ 2018. GOD.
ŽELE VAM DJELATNICI
TVRTKE
PRINC D.O.O.**

PrinC d.o.o., Podbrežje XII A, br. 20, HR-10020 ZAGREB, tel/fax: +385 1 2332 598, www.princ-card.com, info@princ-card.com

Dragi umirovljenici,
drage sugrađanke i dragi sugrađani,

pred nama su dani koji u naša srca unose mir i toplinu i koji nas potiču na dobro. Pod teretom obveza i nedaća što ih svakodnevica neminovno nosi, često ne uspijevamo razmišljati o istinskim životnim vrijednostima, o važnosti međuljudskog razumijevanja, solidarnosti i tolerancije. Zato nadolazeće blagdane provedimo u ozračju upravo tih vrijednosti, a jedni drugima budimo podrška i činimo dobra djela.

„Čovjek samo srcem dobro vidi. Ono bitno, očima je nevidljivo.“
Od srca vam čestitam Božić, a nova 2018. neka nam svima bude zdrava,
sretna i blagoslovljena!

Gradonačelnik Grada Zagreba
Milan Bandić